

SI43 53

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

STUDIUM JĘZYKÓW OBCYCH

Kpt. dypl. Marek KUBIŃSKI

WYBÓR TEKSTÓW I ĆWICZEŃ DO NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO

(Terminologia wojskowa dla studentów zagranicznych)

52519

WARSZAWA

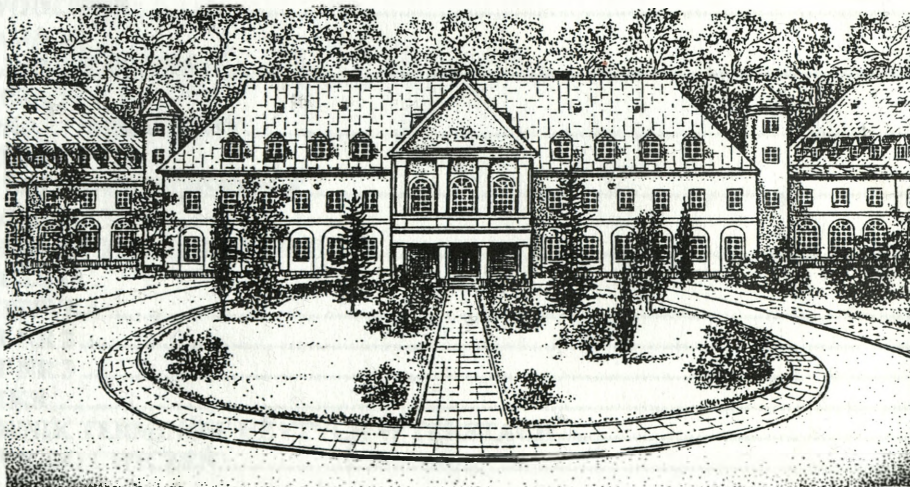
2000

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

STUDIUM JĘZYKÓW OBCYCH

Kpt. dypl. Marek KUBIŃSKI

**Wybór tekstów i ćwiczeń do nauki
języka polskiego
(Terminologia wojskowa
dla studentów zagranicznych)**

WARSZAWA

2000

SPIS TREŚCI

LEKCJA 1	
STANDARYZACJA KARTOGRAFICZNA W PAŃSTWACH NATO.....	4
LEKCJA 2	
ZNAKI TAKTYCZNE WOJSK LĄDOWYCH	7
LEKCJA 3	
TEREN I JEGO WPŁYW NA DZIAŁANIA BOJOWE WOJSK	10
LEKCJA 4	
GRAFICZNA PREZENTACJA WYBRANYCH SYTUACJI BOJOWYCH	13
LEKCJA 5	
REJON OBRONY BATALIONU	16
LEKCJA 6	
NATARCIE BATALIONU	19
TEST NR 1.....	21
LEKCJA 7	
ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA	23
LEKCJA 8	
WOJSKA LĄDOWE.....	26
LEKCJA 9	
SZCZEBLE DZIAŁAŃ WOJENNYCH.....	29
LEKCJA 10	
DEFINICJA TAKTYKI OGÓLNEJ I JEJ MIEJSCE W KLASYFIKACJI TAKTYKI.....	31
LEKCJA 11	
OBRONA.....	33
LEKCJA 12	
NATARCIE	36
LEKCJA 13	
MARSZ.....	39
LEKCJA 14	
ROZMIESZCZANIE	42
LEKCJA 15	
DOWODZENIE	44
LEKCJA 16	
MELDUNEK BOJOWY	47
LEKCJA 17	
ROZKAZ OPERACYJNY	49
LEKCJA 18	
ROZPOZNANIE WOJSKOWE	53
LEKCJA 19	
LOTNICTWO SIŁ LĄDOWYCH.....	55
LEKCJA 20	
LOGISTYKA	58
TEST NR 2	61
TEST NR 3	63
INDEKS.....	65
SŁOWNIK TERMINÓW UŻYTYCH W TEKSTACH.....	66
KLUCZ DO ĆWICZEŃ.....	69

LEKCJA 1

STANDARYZACJA KARTOGRAFICZNA W PAŃSTWACH NATO

A

TEKST

W państwach NATO został przyjęty na mapach topograficznych amerykański system współrzędnych o nazwie UTM.

W układzie tym kula ziemską podzieloną jest na 60 stref po 6° każda.

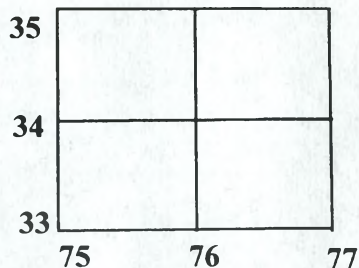
Współrzędne w układzie UTM podawane są zawsze w kolejności odwrotnej do stosowanej w układzie Gaussa-Krügera.

Najpierw podaje się w prawo rzędną E (Easting), która jest odpowiednikiem Y, a następnie w górę odciętej N (Northing), czyli odpowiednika X.

Wartość E oznacza odległość danego punktu od osi pionowej układu (południka środkowego), a wartość N - odległość od równika.

Strefy zostały podzielone dodatkowo na kwadraty o bokach 100 km, które są zgodne z siatką kilometrową systemu UTM. Kwadraty te oznaczone są parą wielkich liter alfabetu łacińskiego, z których jedna określa pionowy słup, a druga - poziomy pas.

Na szczeblu brygady i batalionu używa się map o skalach 1 : 50 000. Współrzędne określonego punktu podajemy w sposób następujący: np.: TH 7650 3450, gdzie: TH jest to oznaczenie kwadratu 100 km, 76 jest to wartość rzędnej E, 50 jest to odległość w metrach (500 m), a 34 jest to wartość odciętej N.

Opis siatki kilometrowej na mapie
1 : 50 000 w odwzorowaniu UTM

TH	UH	VH
TG	UG	VG
TF	UF	VF

Podział i oznaczenie
kwadratów 100 km

Uwaga !

Podając współrzędne prostokątne na mapach w systemie Gaussa-Krügera należy najpierw podać odcięta X (wschodnia lub zachodnia ramka mapy), a następnie rzędną Y (północna lub południowa ramka mapy).

B | **ĆWICZENIE**

Ćwiczenie 1:1

Korzystając z mapy, określ współrzędne punktów oznaczonych przez X

Współrzędne punktu nr 1

Współrzędne punktu nr 2

Współrzędne punktu nr 3

Współrzędne punktu nr 4

Współrzędne punktu nr 5

C | **SŁOWNICZEK**

- standaryzacja kartograficzna - cartographical standardization
- system współrzędnych - system of coordinates
- rzędna - ordinate
- odcięta - abscissa
- brygada - brigade
- batalion - battalion

LEKCJA 2 ZNAKI TAKTYCZNE WOJSK LĄDOWYCH

A

TEKST

„Znak wojskowy” jest określony jako znak graficzny używany zwykle na mapie, obrazie komputerowym lub diagramie, stosowany do przedstawiania poszczególnych jednostek, obiektów, czynności lub innych zagadnień będących przedmiotem zainteresowania wojska.

Treść znaku jest zwykle uzupełniona opisem cyfrowo - literowym, a także jego kolorem.

1. Kolor niebieski do wyrażania wojsk własnych i sprzymierzonych.
2. Kolor czerwony do rysowania elementów należących do przeciwnika.
3. Kolor żółty – jednostki chemiczne związane z siłami sprzymierzonymi i przeciwnika.
4. Kolor zielony - zapory sporządzone i/lub przeciwnika.

(A) Znaki podstawowe

piechota zmechanizowana

wojska pancerne

formacje rozpoznania

przeciwpancerna
artyleria

stanowisko dowodzenia

(B) Wskaźniki wielkości jednostek

drużyna, sekcja

pododdział większy od
drużyny, mniejszy od

plutonu

pluton

eszelon

kompania

batalion

brygada

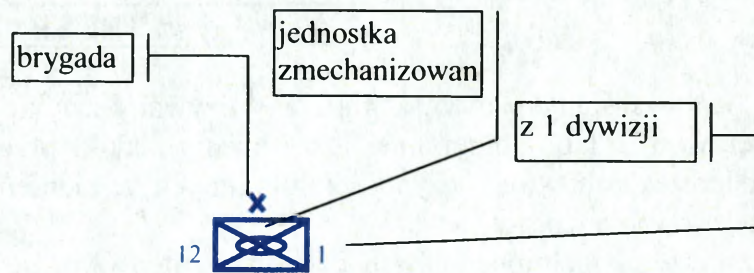
dywizja

korpus

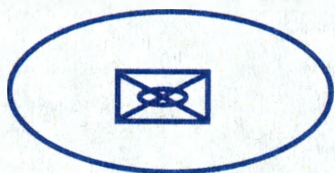

Oznaczenia numerowe cyfrowe określają numer i podległość jednostki. Dotychczasowe informacje pozwalają nam już na przybliżoną identyfikację określonych znaków wojskowych, np.:

Jest to 12 Brygada Zmechanizowana z 1 Dywizji

(C) Rejony

Rejon zajęty przez jednostkę zmechanizowaną wojsk własnych

Punkt oporu plutonu zmechanizowanego

(D) Linie rozgraniczenia

Są one zaznaczane linią ciągłą z jednoczesnym przedstawieniem wielkości jednostki w odpowiedniej przerwie, np.:

Linia rozgraniczenia dywizji

(E) Linie faz lub linie koordynacji

lub

FEBA przednia linia obrony

Linia koordynacji wsparcia ogniowego

Ćwiczenie 2:1

Odczytaj następujące znaki:

znak graficzny	-	graphic sign
mapa	-	map
diagram	-	diagram
przednia linia obrony	-	FEBA = <i>skr.</i> forward edge of the battle area
linia koordynacji wsparcia ogniowego	-	FSCL = <i>skr.</i> Fire support coordination line
rejon	-	area
obiekt	-	object
treść	-	content

LEKCJA 3

TEREN I JEGO WPŁYW NA DZIAŁANIA BOJOWE WOJSK

A

TEKST

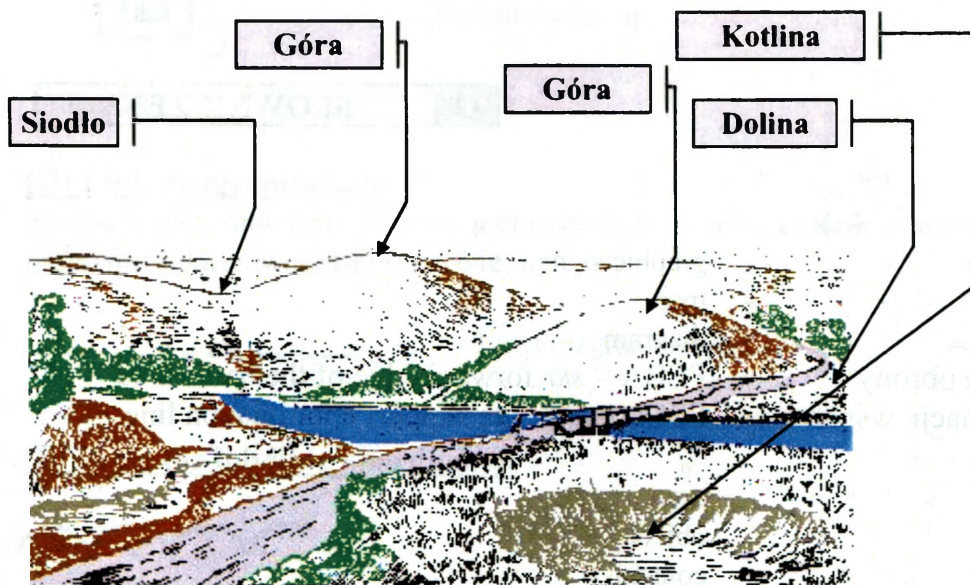
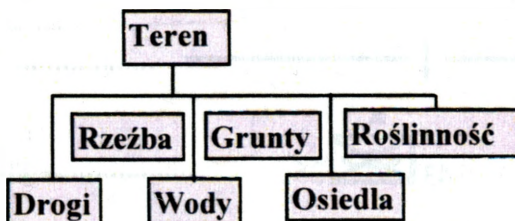
W działaniach bojowych wyróżnia się następujące główne elementy składowe terenu: *rzeźbę, drogi, grunty, wody, roślinność i osiedla*.

Góra - jest to wyraźnie wypiętrzony fragment powierzchni Ziemi w stosunku do otaczającego go obszaru.

Kotlina - jest to bezodpływowa wklęsłość powierzchni Ziemi o łagodnych zboczach i szerokim dnie. Może być dogodnym miejscem do rozmieszczania w niej sił i środków.

Dolina - jest to podłużne obniżenie o dnie spadającym w jednym kierunku. Doliny mogą być wykorzystywane do ukrycia i ochrony wojsk przed bronią klasyczną oraz mogą stanowić dogodne kierunki do działania.

Siodło - jest to obniżenie grzbietu powstałe pomiędzy dwoma sąsiednimi wzniesieniami.

Drogi

Wyróżniamy drogi kołowe, wodne i powietrzne. Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna umożliwia szybkie przegrupowanie wojsk, wykonywanie manewrów, rozwijanie wojsk do walki, uzyskiwanie wysokiego tempa działania, a także zaopatrywanie wojsk w sprzęt bojowy i środki potrzebne do walki.

Grunty mają wpływ na przejezdność dróg utworzonych na przełaj, na rozbudowę fortyfikacyjną terenu oraz tempo wykonywania marszów.

Wody - , do których zaliczamy rzeki, kanały i jeziora stanowią naturalne przeszkody terenowe, które mogą utrudniać działania zaczepne i sprzyjać obronie.

Roślinność obejmuje lasy, zagajniki, zarośla, parki, grupy drzew, sady i pojedyncze drzewa. Roślinność wpływa przede wszystkim na zakrycie terenu, utrudnia pokonywanie terenu, stwarza dogodniejsze warunki do ochrony i obrony, ułatwia maskowanie, lecz utrudnia obserwację, prowadzenie ognia. Największą rolę w działaniach bojowych odgrywają lasy, zwłaszcza duże masywy leśne.

Osiedla - miasta, osady, wsie oraz pojedyncze zabudowania odgrywają dużą rolę w działaniach bojowych, gdyż powodują, że działania będą prowadzone jedynie wzdłuż ulic. Poważnie utrudnić to może prowadzenie działań o charakterze zaczepnym, a sprzyjać może działaniom obronnym. Walka w terenie zabudowanym będzie miała charakter ogniskowy z koniecznością zdobywania pojedynczych budynków.

B PYTANIA

Ćwiczenie 3:1

1. Jakie wyróżniamy rodzaje dróg ?
2. Co wpływa na przejezdność dróg na przełaj ?
3. Omów wpływ miast na działania bojowe wojsk.

C TERMINOLOGIA

działania	teren
komunikacja	tempo
droga	

Ćwiczenie 3:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. W bojowych wyróżnia się następujące główne elementy składowe: rzeźbę, drogi, grunty, wody, roślinność i osiedla.
2. Dobrze rozwinięta sieć umożliwi szybkie przegrupowanie wojsk.
3. Grunty będą miały wpływ na przejezdność utworzonych na przełaj, na rozbudowę fortyfikacyjną terenu oraz wykonywania marszów.

Ćwiczenie 3:3

Ułóż logiczne zdanie z rozsypanych poniżej słów

1. wpływ mają na grunty przejezdność dróg
.....
2. wojsk umożliwiają dostawy drogi dla zaopatrzenia
.....

3. naturalnymi przeszkodami są wody terenowymi
.....

4. ułatwia lecz obserwację roślinność maskowanie, utrudnia
.....

5. terenie ogniskowy zabudowanym będzie miała walka w charakter
.....

D DYSKUSJA

Ćwiczenie 3:4

Jaki, twoim zdaniem, jest wpływ terenu na działania wojsk ?

E SŁOWNICZEK

działania	-	activities
góra	-	mountain
dolina	-	valley
droga	-	way
woda	-	water
osiedla	-	housing estates
zbcze	-	slope
roślinność	-	vegetation

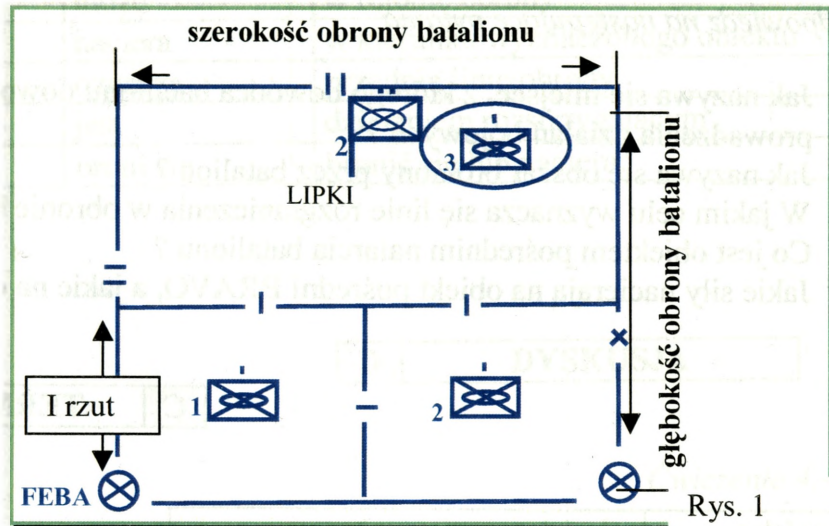
LEKCJA 4

GRAFICZNA PREZENTACJA WYBRANYCH SYTUACJI BOJOWYCH

A

TEKST

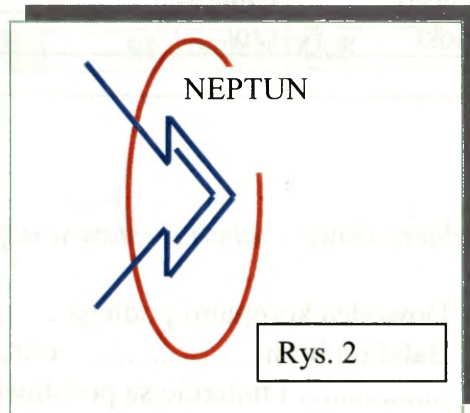
Dowódca batalionu znajduje się na stanowisku dowódczo-obszernym na pld. skraju LIPKI (rys. 1). Batalion broni obszaru, który nazywamy *rejonem obrony*. Rejon obrony posiada szerokość i głębokość. Przednia

Rys. 1

linia obrony batalionu oznaczona jest jako FEBA. Rejon obrony wyznaczają linie rozgraniczenia i przednia linia obrony. Dwie kompanie są w I rzucie batalionu.

Batalion naciera w kierunku obiektu o nazwie NEPTUN (rys. 2). Celem natarcia batalionu jest opanowanie obiektu NEPTUN.

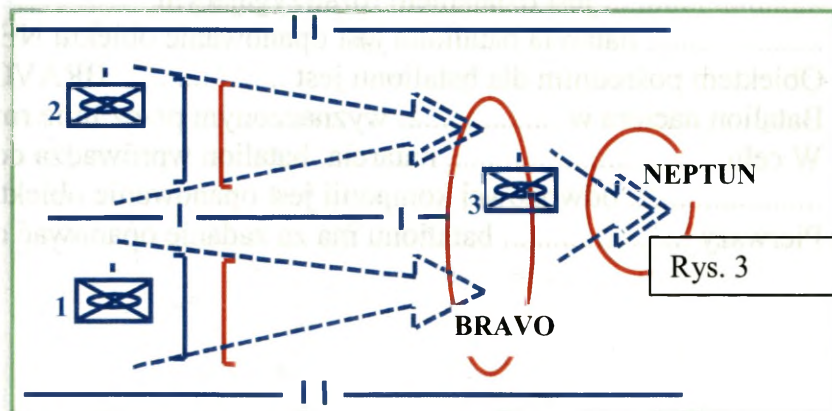

Rys. 2

Na rysunku nr 3, batalion naciera dwoma kompaniami (1 i 2) w I rzucie. Zdaniem pierwszorzutowych kompanii jest opanowanie obiektu BRAVO. Obiekt BRAVO jest obiektem pośrednim dla batalionu.

2 kompania naciera na lewym skrzydle. 1 kompania naciera na prawo od 2 kompanii.

3 kompania, do czasu opanowania obiektu BRAVO, porusza się z tyłu 1 i 2 kompanii. 3 kompania jest w odwodzie. Jej zadaniem jest

Rys. 3

spotęgowanie natarcia pierwszorzutowych kompanii i opanowanie obiektu NEPTUN. Batalion naciera w pasie wyznaczonym przez linie rozgraniczenia.

B**PYTANIA***Ćwiczenie 4:1*

Odpowiedz na następujące pytania

1. Jak nazywa się miejsce, z którego dowódca batalionu dowodzi w czasie prowadzenia działań bojowych ?
2. Jak nazywa się obszar broniony przez batalion ?
3. W jakim celu wyznacza się linie rozgraniczenia w obronie batalionu ?
4. Co jest obiektem pośrednim natarcia batalionu ?
5. Jakie siły nacierają na obiekt pośredni BRAVO, a jakie na obiekt NEPTUN ?

C**TERMINOLOGIA**

dowódca	odwód
rejon	pas
obrona	spotęgowanie
natarcie	zadanie
obiekt	rzut
cel	

Ćwiczenie 4:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Dowódca kompanii podlega batalionu
2. Batalion broni obrony
3. i natarcie są podstawowymi rodzajami walki
4. jest działaniem rozstrzygającym
5. natarcia batalionu jest opanowanie obiektu NEPTUN
6. Obiektem pośrednim dla batalionu jest BRAVO
7. Batalion naciera w wyznaczonym przez linie rozgraniczenia
8. W celu natarcia, batalion wprowadza do walki
9. odwodowej kompanii jest opanowanie obiektu NEPTUN
10. Pierwszy batalionu ma za zadanie opanować obiekt BRAVO

Ćwiczenie 4:3

Połącz poszczególne części zdania w logiczną całość

Batalion	może	w rejonie obrony
Batalion	naciera	w kierunku wyznaczonego obiektu
Natarcie	oznacza	przednią linię obrony
Skrót FEBA	jest	działaniem rozstrzygającym
Kompania	broni się	bronić się lub nacierać

D DYSKUSJA

Ćwiczenie 4:4

Ułóż 10 zdań na temat obrony lub natarcia batalionu

E SŁOWNICZEK

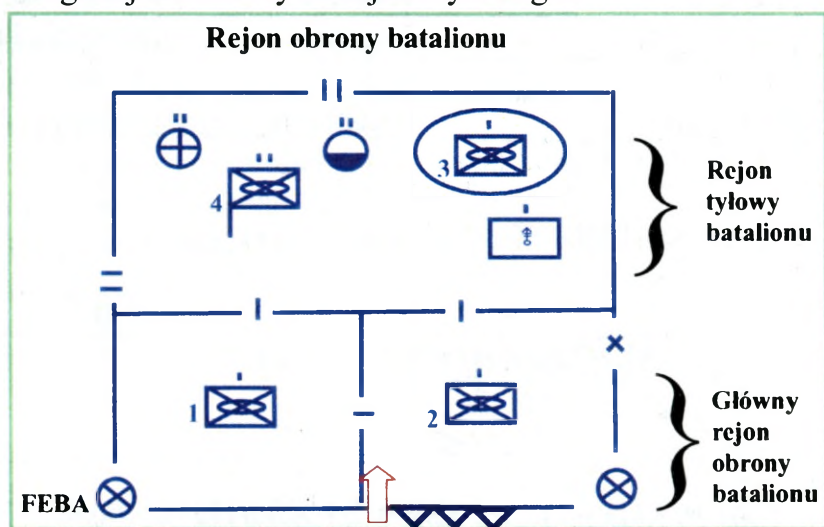
cel	-	target, aim, object
dowódca	-	commander
natarcie	-	advance, attack
pośredni	-	indirect
obrona	-	defence
odwód	-	uncommitted force, reserve
zadanie	-	task

LEKCJA 5 REJON OBRONY BATALIONU

A TEKST

Batalion broni rejonu obrony o szerokości od 3 do 5 km i głębokości do 3 km. Rejon ten składa się z głównego rejonu obrony i z rejonu tyłowego.

Kompanie ze składu batalionu mogą bronić się w I rzucie lub odwodzie, w rejonie kluczowym lub pomocniczym. 1 i 2 kompania zmechanizowana bronią się w pierwszym rzucie, 3 kompania zmechanizowana znajduje się w odwodzie. 1 kompania broni się na prawym skrzydle, a 2 kompania na lewym. Kompania wsparcia, występująca w składzie batalionu zmechanizowanego, rozwinięta jest na lewym skrzydle obrony. Stanowisko dowódczo-obszernicze (SDO) znajduje się poza rejonem kluczowym. W rejonie tyłowym rozwinięte jest odwód i elementy logistyczne batalionu. FEBA oznacza przebieg przedniej linii obrony.

B PYTANIA

Ćwiczenie 5:1

Odpowiedz na następujące pytania

1. Co wchodzi w skład rejonu obrony batalionu ?
2. Określ położenie 2 kompanii zmechanizowanej.
3. Czy 3 kompania zmechanizowana jest w I rzucie ?
4. Czy 1 kompania zmechanizowana broni się na prawym skrzydle ?
5. Jaki pododdział jest odwodem batalionu ?

C TERMINOLOGIA

rejon	rejon kluczowy
odwód	I rzut
skrzydło	stanowisko dowódczo-obszerniczyne

Ćwiczenie 5:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Batalion broni obrony o szerokości od 3 do 5 km i głębokości do 3 km.
2. ten składa się z głównego rejonu obrony i z rejonu tyłowego.
3. Kompanie ze składu batalionu mogą bronić się w I rzucie lub odwodzie, w, lub pomocniczym.
4. 1 i 2 kompania zmechanizowana bronią się w, 3 kompania zmechanizowana znajduje się w
5. 1 kompania broni się na prawym, a 2 kompania na lewym.
6. (SDO) znajduje się poza rejonem kluczowym.

Ćwiczenie 5:3

Połącz poszczególne części zdania w logiczną całość

Batalion	wchodzą	w odwodzie
W skład batalionu	broni	w rejonie tyłowym batalionu
Elementy logistyczne	znajdują się	rejonu obrony
Pierwsza kompania	jest rozwinięta	na prawym skrzydle
Trzecia kompania	znajduje się	trzy kompanie

D DYSKUSJA

Ćwiczenie 5:4

Omów elementy rejonu obrony batalionu

skrzydło
stanowisko dowódczo-obszaryjne
rejon tyłowy

- flank
- command and observation post
- rear area

LEKCJA 6 NATARCIE BATALIONU

A

TEKST

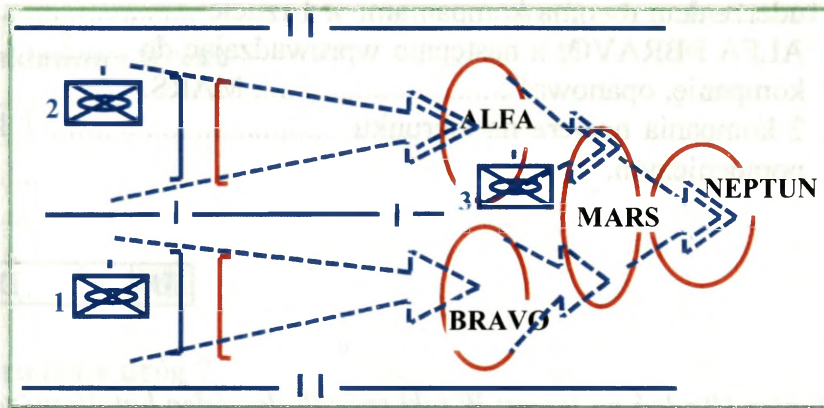
Natarcie to rodzaj walki prowadzonej głównie w formie zwrotów zaczepnych. Batalion może nacierać:

W I rzucie:

- ↪ na kierunku punktu ciężkości;
- ↪ na kierunku pomocniczym.

Ww odwodzie

Na przedstawionym schemacie, dowódca batalionu zamierza uderzeniem dwoma kompaniami w I

rzucie, opanować obiekty pośrednie ALFA i BRAVO, a następnie, wprowadzając do walki odwodową kompanię, opanować obiekt MARS. Do końca dnia realizować zadania mające na celu opanowanie obiektu NEPTUN.

2 kompania naciera na kierunku punktu ciężkości. 1 kompania na kierunku pomocniczym.

B

PYTANIA

Ćwiczenie 6:1

1. Jakie może być miejsce batalionu w natarciu brygady ?
2. Jaki jest zamiar dowódcy batalionu na przedstawionym schemacie?
3. Podaj położenie 2 kompanii w ugrupowaniu batalionu.

C

TERMINOLOGIA

zwrot zaczepny	zamierzać
opanować	walka
obiekt	punkt ciężkości

Ćwiczenie 6:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Natarcie to rodzaj walki prowadzonej głównie w formie
2. Na przedstawionym schemacie dowódca batalionu uderzeniem dwoma kompaniami w I rzucie obiekty pośrednie ALFA i BRAVO, a następnie wprowadzając do odwodową kompanię, opanować MARS.
3. 2 kompania naciera na kierunku, 1 kompania na kierunku pomocniczym.

D

DYSKUSJA

Ćwiczenie 6:3

Napisz 10 zdań na temat: *W jaki sposób dowódca batalionu zamierza przeprowadzić natarcie ?*

E

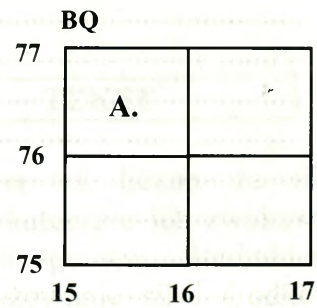
SŁOWNICZEK

opanować	- capture, subdue,
walka	- combat
rodzaj	- kind
forma	- form
zwrot	- turn {phrase}
punkt ciężkości	- centre of gravity, weights point
oddział	- unit, department
zamiar	- intention
cel pośredni	- indirec target

TEST NR I

1. Czy współrzędne punktu A wynoszą:

- a) BQ 7650 1550
- b) BQ 1550 7650
- c) BQ 15500 76500

2. Wymień elementy składowe terenu

.....

3. Jakże wyróżniamy rodzaje dróg ?

.....

4. Przedstaw w sposób graficzny:

piechotę zmechanizowaną

wojska pancerne

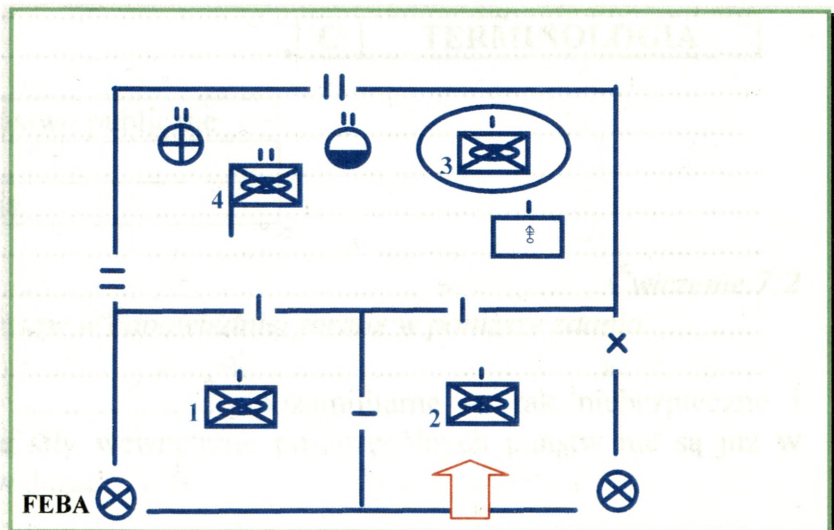
formacje rozpoznania

5. Opisz następujący znak wojskowy:

6. Opisz poniższy schemat

.....

LEKCJA 7 ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

A TEKST

Występujące obecnie zagrożenia pozamilitarne są tak liczne, że siły wewnętrzne poszczególnych państw nie są już w stanie skutecznie ich zwalczać. Zachodzi więc konieczność połączenia wysiłków wielu państw. Warunkiem powodzenia takich międzynarodowych akcji jest zaangażowanie sił i środków armii. Już dzisiaj do obrony np. przed międzynarodowym terroryzmem wykorzystuje się, na dużą skalę, siły i środki z zakresu bezpieczeństwa publicznego z interwencją zbrojną włącznie.

Terroryzm jest współcześnie najgroźniejszą formą interwencji siłowej.

Jakkolwiek zjawisko terroryzmu znane jest od niepamiętnych czasów, to współczesna cywilizacja nadzwyczaj sprzyja jego rozwojowi. Jej wytwory są, jak nigdy dotychczas, wrażliwe na akty terroru, a system komunikacji międzynarodowej umożliwia dotarcie praktycznie do każdego obiektu. Łatwość samodzielnego sporządzania ładunków wybuchowych o olbrzymiej sile rażenia oraz urządzeń do zdalnego odpalania umożliwia atak na dowolny obiekt.

Jeżeli w posiadaniu państw czy grup politycznych stosujących terroryzm znajdują się środki masowego rażenia, nastąpi paraliż życia w skali międzynarodowej. Stanie się wówczas konieczne, przedsięwzięcie nadzwyczajnych działań ochronno-obronnych.

B PYTANIA

Ćwiczenie 7:1

1. Jaki rodzaj zagrożenia przedstawiony jest w tekście ?
2. Jakie okoliczności sprzyjają rozprzestrzenianiu się terroryzmu ?
3. Czym charakteryzuje się współczesny terroryzm ?

C TERMINOLOGIA

zagrożenie	bezpieczeństwo publiczne
cywilizacja	akt
rażenie	interwencja

Ćwiczenie 7:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Występujące obecnie pozamilitarne są tak niebezpieczne i licznie występujące, że siły wewnętrzne poszczególnych państw nie są już w stanie skutecznie ich zwalczać.

2. Już dzisiaj do obrony np. przed międzynarodowym terroryzmem wykorzystuje się na ogromną skalę siły i środki z zakresu, z interwencją zbrojną łącznie.
3. Współcześnie najgroźniejszą i coraz bardziej powszechną formą interwencji siłowej jest terroryzm.
4. Jakkolwiek zjawisko terroryzmu znane jest od niepamiętnych czasów, to współczesna nadzwyczaj ułatwia jego występowanie.
5. Jej wytwory są jak nigdy dotychczas wrażliwe na terroru.
6. Łatwość samodzielnego sporządzania ładunków wybuchowych o olbrzymiej sile oraz urządzeń do zdalnego odpalania umożliwia atak na dowolny obiekt.

Ćwiczenie 7:3

Połącz poszczególne części zdania w logiczną całość

Terroryści	jest	zagrożone
Bezpieczeństwo publiczne	jest	terroryzm
Rozwój cywilizacji	pojawiają się	rozwojowi tego rodzaju zagrożeń
Zagrożenia pozamilitarne	mogą razić	praktycznie każdy obiekt na kuli ziemskiej
Jednym z głównych zagrożeń pozamilitarnych	są	niezmiernie istotną przeszkodą dla bezpieczeństwa
Akty terroru	sprzyja	coraz częściej

D DYSKUSJA

Ćwiczenie 7:4

Które ze współczesnych zagrożeń uważasz za najgroźniejsze dla świata ?

zagrożenie	- threat
połączenie	- link of operation
wysiłek	- effort
terroryzm	- terrorism
ładunki wybuchowe	- explosive charges
bezbronny	- defenceless
akt	- act

LEKCJA 8 WOJSKA LĄDOWE

A

TEKST

Wojska lądowe składają się z wojsk operacyjnych, wojsk obrony terytorialnej oraz jednostek i instytucji podporządkowanych Dowództwu Wojsk Lądowych. Wojska operacyjne, w określonych sytuacjach, mogą być podporządkowywane dowództwu NATO. Wojska obrony terytorialnej pozostają pod dowództwem narodowym.

W okresie pokoju wojska lądowe utrzymują jednostki, które mogą uczestniczyć w przewyciężaniu sytuacji kryzysowych w ramach misji pokojowych lub brać udział w przewyciężaniu skutków klęsk żywiołowych i katastrof oraz w pomocy humanitarnej.

W okresie kryzysu wojska lądowe, poprzez czynny opór, starają się odstraszyć agresora lub przygotowują się do prowadzenia operacji obronnej.

W okresie wojny wojska lądowe biorą udział w zachowaniu bądź przywróceniu integralności terytorialnej państwa i sojuszu poprzez:

- obronę terytorium;
- załamanie natarcia przeciwnika i odzyskanie utraconego terytorium;
- osłonę rejonów i obiektów w głębi.

Wojska operacyjne dzielą się na korpusy, dywizje i brygady.

W skład korpusu wchodzić może kilka dywizji lub brygad – również różnych narodowości. Korpus przeznaczony jest do prowadzenia samodzielnych operacji na dużych obszarach we współdziałaniu z lotnictwem taktycznym i siłami morskimi.

Brygada składa się z batalionów i kompanii różnych rodzajów wojsk i służb. Jest ona jednostką prowadzącą walkę broni połączonych. Dowódca brygady kieruje działaniami batalionów lub zgrupowań taktycznych tworzonych na bazie batalionu.

B

PYTANIA

Ćwiczenie 8:1

1. Z czego składają się wojska lądowe ?
2. Czy wojska obrony terytorialnej mogą być podporządkowane dowództwu sojuszu ?
3. Poprzez jakie działania wojska lądowe przywracają integralność terytorialną w okresie wojny ?
4. Z jakich jednostek może składać się korpus ?
5. Z jakich jednostek składa się brygada ?

C TERMINOLOGIA

zgrupowanie taktyczne	odstraszenie
wojska obrony terytorialnej	sytuacja kryzysowa
wojska operacyjne	przywracanie integralności terytorialnej

Ćwiczenie 8:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Wojska lądowe składają się z wojsk operacyjnych i
2. mogą być podporządkowane dowództwu NATO.
3. W okresie pokoju wojska lądowe utrzymują jednostki, które mogą brać udział w przewyciężaniu w ramach misji pokojowych.
4. W okresie kryzysu wojska lądowe..... przeciwnika
5. W okresie wojny (konfliktu) wojska lądowe biorą udział w
.....
6. Dowódca brygady kieruje działaniami batalionów lub
tworzonych na bazie batalionu.

Ćwiczenie 8:3

Połącz poszczególne części zdania w logiczną całość

Wojska lądowe	jest	w ramach misji pokojowych
Jednym z zadań wojsk lądowych	przewidywane jest	w usuwaniu skutków katastrof i klęsk żywiołowych
Kryzys	mogą brać udział	likwidacja skutków klęsk żywiołowych
Na bazie batalionów	mogą wykonywać zadania	jednym z przedsięwzięć realizowanych w operacjach pokojowych
Wojska obrony terytorialnej	jest	stanem między wojna a pokojem
Na obszarze Polski	może być	prowadzenie operacji obronnej
Pomoc humanitarna	można organizować	zgrupowanie taktyczne

D DYSKUSJA

Ćwiczenie 8:4

1. Czy wojska obrony terytorialnej mogą realizować takie same zadania, jak wojska operacyjne ?

2. Które wojska, twoim zdaniem, są bardziej przydatne w twoim kraju, operacyjne, czy też obrony terytorialnej ?

E

SŁOWNICZEK

wojska lądowe	- land forces
przedsięwzięcia	- undertakings
sojusz	- alliance
przezwyciężanie	- overcoming
kryzys	- crisis
katastrofa	- disaster
konflikt	- conflict
integralność	- integrity
osłona	- protection, shelter, shield

LEKCJA 9 SZCZEBLE DZIAŁAŃ WOJENNYCH

A**TEKST**

W siłach zbrojnych NATO wyróżnia się trzy szczeble działań wojennych: strategiczny, operacyjny i taktyczny. Szczeble te odnoszą się do działań militarnych i do operacji wsparcia pokoju.

SZCZEBEL STRATEGICZNY obejmuje działania prowadzone na poziomie Sojuszu, zgodnie z możliwościami państw członkowskich, przy użyciu wszystkich rodzajów sił zbrojnych, czyli wojsk lądowych, marynarki wojennej i sił powietrznych.

SZCZEBEL OPERACYJNY obejmuje działania różnych rodzajów wojsk, np.: wojsk zmechanizowanych, pancernych, artylerii, wojsk inżynieryjno – saperskich i innych. Działania te zmierzają do osiągnięcia częściowych celów strategicznych.

SZCZEBEL TAKTYCZNY obejmuje wszelkie działania związków taktycznych (dywizji i samodzielnych brygad), oddziałów (brygad i samodzielnych batalionów) i pododdziałów (kompanii, plutonów i drużyn) w celu efektywnego wykorzystania ich możliwości bojowych.

Odpowiednio do tego w teorii i praktyce użycia wojsk wyróżnia się strategię, sztukę operacyjną i taktykę.

B**PYTANIA***Ćwiczenie 9:1*

1. Ile szczebli działań wojennych wyróżnia się w siłach zbrojnych NATO ?
2. Jakie szczeble działań wojennych wyróżnia się w siłach zbrojnych NATO ?
3. Czy szczebel operacyjny obejmuje działania tylko jednego rodzaju wojsk ?
4. Czyje działania obejmuje szczebel taktyczny ?

C**TERMINOLOGIA**

możliwości bojowe	szczeble działań wojennych
cele strategiczne	rodzaje sił zbrojnych
rodzaje wojsk	

Ćwiczenie 9:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. W siłach zbrojnych NATO wyróżnia się trzy
.....

2. Szczebel strategiczny obejmuje działania przy użyciu wszystkich
.....

3. Szczebel operacyjny obejmuje działania różnych
.....

4. Działania prowadzone na szczeblu operacyjnym zmierzają do osiągnięcia częściowych
5. Szczebel taktyczny obejmuje wszelkie działania w celu efektywnego wykorzystania wojsk.

Ćwiczenie 9:3

Ułóż logiczne zdanie z rozsypanych poniżej słów

1. związkiem jest dywizja taktycznym
2. różnych wojsk operacyjnym działania rodzajów prowadzone są na szczeblu
3. zaliczany batalion do jest pododdziałów
4. zbrojnych są wojska siły lądowe, marynarka rodzajami wojenna i powietrzne

D DYSKUSJA

Ćwiczenie 9:4

Przedstaw podział działań wojennych stosowany w twoim kraju.

E SŁOWNICZEK

szczebel	-	level
rodzaje sił zbrojnych	-	services
dowodzenie	-	command and control
rodzaje wojsk	-	branch, arms

LEKCJA 10

DEFINICJA TAKTYKI OGÓLNEJ I JEJ MIEJSCE W KLASYFIKACJI TAKTYKI

A

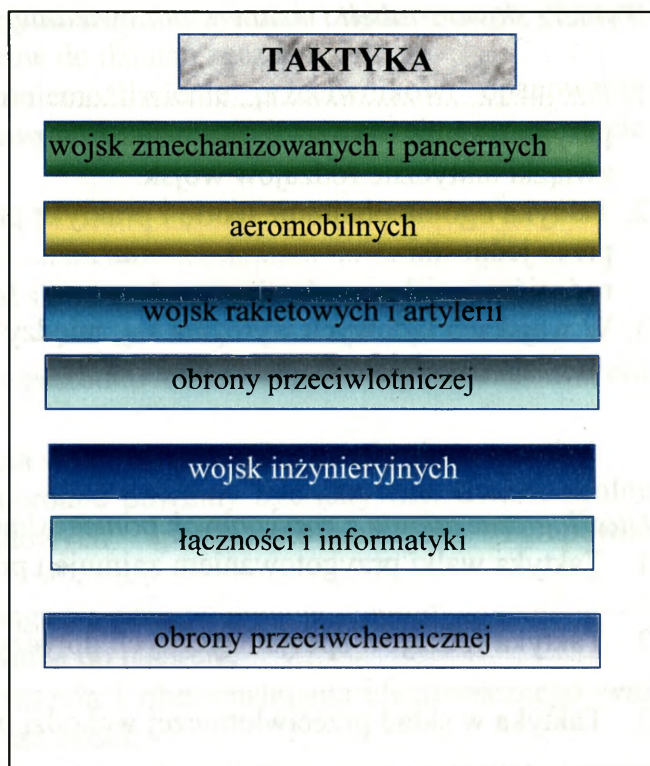
TEKST

TAKTYKA OGÓLNA wojsk lądowych obejmuje teorię i praktykę przygotowania i prowadzenia walki przez ogólnowojskowe pododdziały, oddziały i związki taktyczne oraz koordynację działań taktycznych rodzajów wojsk.

TAKTYKA RODZAJÓW WOJSK obejmuje teorię i praktykę przygotowania i prowadzenia walki przez specjalistyczne pododdziały, oddziały i związki taktyczne rodzajów wojsk.

W wojskach lądowych wyróżnia się obecnie taktykę wojsk: zmechanizowanych i pancernych; aeromobilnych; raketowych i artylerii; obrony przeciwlotniczej; inżynieryjnych; łączności i informatyki oraz obrony przeciwchemicznej.

Taktyka ogólna i taktyki rodzajów wojsk tworzą logicznie uporządkowaną całość przy jednoczesnym zachowaniu odrębności podkreślającej zakresy odpowiedzialności i specjalizacji.

B

PYTANIA

Ćwiczenie 10:1

1. Co obejmuje w sobie termin taktyka ogólna wojsk lądowych ?
2. Co obejmuje w sobie termin taktyka rodzajów wojsk ?
3. Czy się różni taktyka ogólna od taktyki rodzajów wojsk ?

C TERMINOLOGIA

taktyka rodzajów wojsk	taktyka ogólna
wojska zmechanizowane i pancerne	ogólnowojskowe
pododdziały specjalistyczne	koordynacja działań taktycznych

Ćwiczenie 10:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

- obejmuje teorię i praktykę przygotowania i prowadzenia walki przez, oddziały i związki taktyczne rodzajów wojsk.
- Taktyka ogólna obejmuje teorię i praktykę przygotowania i prowadzenia walki przez jednostki oraz rodzajów wojsk.
- W wojskach lądowych wyróżnia się, między innymi, taktykę

Ćwiczenie 10:3

Ułóż logiczne zdanie z rozsypanych poniżej słów

- Taktyka walki przygotowaniem zajmuje i prowadzeniem się ogólna
- Taktyka rodzajów specjalistycznych dotyczy jednostek wojsk
- Taktyka w skład przeciwlotniczej wchodzi obrony taktyki
- Jednostki wojsk skład wchodzi w rodzajów specjalistyczne

D DYSKUSJA*Ćwiczenie 10:4*

W jaki sposób definiowane jest pojęcie taktyka w twoim kraju ?

E SŁOWNICZEK

taktyka	-	tactics
pododdział	-	detachment, subunit
koordynacja	-	coordination
prowadzić	-	lead, guide, conduct

LEKCJA 11

OBRONA

A

TEKST

OBRONA jest zamierzonym lub wymuszonym działaniem, podstawowym rodzajem walki prowadzonej w celu udaremnienia lub odparcia uderzeń wojsk przeciwnika, zadania im maksymalnych strat, utrzymania zajmowanego obszaru (pasa rejonu) oraz stworzenia warunków do działań zaczepnych.

CELEM działań obronnych jest uniemożliwienie przeciwnikowi opanowania terenu, rozbicie zgrupowań uderzeniowych i załamania jego natarcia oraz przejęcie inicjatywy.

Do celów szczegółowych zaliczamy:

- utrzymanie określonego terenu;
- rozbicie przeciwnika, który włamał się w ugrupowanie obronne;
- zyskanie na czasie;
- umożliwienie kolejnym siłom ześrodkowania się i wykonania zwrotu zaczepnego;
- zmuszenie przeciwnika do przyjęcia walki w niedogodnym dla niego terenie.

W każdej sytuacji działania obronne powinny być aktywne, trwałe, zdolne odeprzeć natarcie powietrzno-łądowych (powietrzno-morskich) zgrupowań uderzeniowych przeciwnika.

Spełnienie tych warunków osiąga się przez:

- rozpoznanie przygotowań przeciwnika do natarcia;
- niszczenie wykrytych środków rażenia i obezwładniania elektronicznego oraz stanowisk dowodzenia i środków łączności;
- prowadzenie skutecznej walki ze środkami napadu powietrznego, zwalczanie desantów powietrznych, pododdziałów i grup powietrzno-szturmowych (desantowo-szturmowych), a na kierunkach nadmorskich - desantów morskich;
- wykorzystanie właściwości taktycznych terenu do prowadzenia ognia, wykonywania uderzeń falą elektromagnetyczną, organizowania zapór i przeszkód, które ograniczą nacierającemu prowadzenie obserwacji i manewru;
- rozśrodkowanie oraz maskowanie wojsk i obiektów;
- sprawne odtwarzanie naruszonego obszaru (pasa, rejonu) obrony i nieprzerwane oddziaływanie ogniem na elementy ugrupowania przeciwnika;
- prowadzenie działań na całą głębokość jego ugrupowania w celu zakłócenia zorganizowanego rozwinięcia zgrupowania uderzeniowego oraz wprowadzania odwodów;
- wykonywanie kontrataków i manewrów połączonych z utrzymywaniem najważniejszych rejonów i obiektów;
- skuteczną ochronę wojsk i obiektów logistycznych.

B PYTANIA

Ćwiczenie 11:1

1. Jaka jest definicja obrony ?
2. Co jest celem działań obronnych ?
3. Jakie są cele szczegółowe stawiane obronie ?
4. Jakie powinny być działania obronne ?

C TERMINOLOGIA

podstawowy rodzaj walki	załamanie natarcia
przejęcie inicjatywy	trwałość

Ćwiczenie 11:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Obrona jest działaniem rozstrzygającym, zamierzonym lub wymuszonym, prowadzonej w celu udaremnienia lub odparcia uderzeń wojsk przeciwnika, zadania im maksymalnych strat, utrzymania zajmowanego obszaru (pasa rejonu) oraz stworzenia warunków do działań zaczepnych.
2. Celem działań obronnych jest uniemożliwienie przeciwnikowi opanowania terenu, rozbicie zgrupowań uderzeniowych i oraz
3. W każdej sytuacji działania obronne powinny być aktywne,, zdolne odeprzeć natarcie powietrzno-lądowych (powietrzno-morskich) zgrupowań uderzeniowych przeciwnika.

Ćwiczenie 11:3

Połącz poszczególne części zdania w logiczną całość

Trzeba	jest	podstawowym rodzajem walki
Jednym z celów obrony	należy dążyć do	przejęcia inicjatywy
Utrzymanie określonego terenu	wykorzystywać	kolejnym celem obrony
W obronie	jest	załamanie natarcia przeciwnika
Obrona	jest	właściwości taktyczne terenu

D DYSKUSJA*Ćwiczenie 11:4*

Co w głównej mierze ma wpływ na charakter współczesnych działań obronnych ?

E SŁOWNICZEK

podstawowy	- fundamental, essentiel, basic
inicjatywa	- initiative
załamanie	- refraction
manewr	- manoeuvre
kierunek	- direction
kontratak	- counterattack

LEKCJA 12 NATARCIE

A

TEKST

Natarcie jest działaniem rozstrzygającym, podstawowym rodzajem walki prowadzonej głównie w formie zwrotów zaczepnych z zamiarem rozbicia wojsk przeciwnika i opanowania zajmowanego przez niego terenu.

Celem natarcia jest pokonanie przeciwnika. Cel ten osiąga się przez: rażenie przeciwnika, wykonanie zdecydowanego uderzenia, rozbicie jego wojsk i zajęcie ważnych obiektów i rejonów kluczowych.

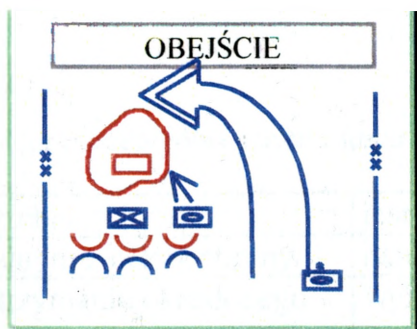
Celami szczegółowymi w natarciu są:

- uzyskanie informacji;
- uchwycenie terenu;
- pozbawienie przeciwnika sił i środków;
- wprowadzenie w błąd lub odwrócenie uwagi przeciwnika od kierunku głównego uderzenia;
- związanie przeciwnika walką, aby zapobiec przegrupowaniu lub zmianie pozycji jego wojsk;
- przejęcie inicjatywy;
- odparcie zwrotów zaczepnych przeciwnika.

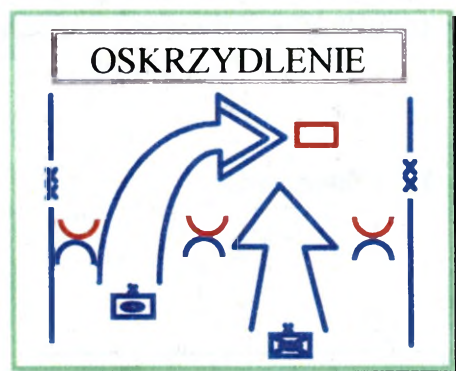
W natarciu wyróżniamy następujące formy manewru:

Uderzenie czołowe to działanie skierowane przeciwko przedniej linii obrony przeciwnika. Może ono być stosowane do rozbicia jego obrony w czołowych punktach oporu lub do ich okrążenia. Często poprzedza go pokonanie lub oskrzydlenie.

Oskrzydlenie to manewr zaczepny, w którym główne siły atakujące obchodzą elementy ugrupowania obronnego przeciwnika w celu zdobycia obiektów na jego tyłach. Oskrzydlenie

może być jedno lub dwustronne oraz pionowe – ponad pozycjami obronnymi przeciwnika.

Obejście to manewr zaczepny, w którym nacierające wojska obchodzą przeciwnika na lądzie lub w wymiarze powietrznym (ponad jego pozycjami obronnymi), unikając kontaktu ogniowego. Celem tego manewru jest zdobycie obiektów tyłowych przeciwnika, zmuszając go do ich opuszczenia.

Przenikanie jest formą manewru, w którym wojska wchodzą małymi zgrupowaniami w ugrupowanie obronne przeciwnika. Może być stosowane do opanowania słabo bronionych obiektów w celu zdobycia kluczowego terenu lub zakłócenia działań tyłowych przeciwnika. Przenikanie stosuje się zwykle w połączeniu z innymi formami manewru.

Manewr mylący ma na celu zakłócenie zorganizowanego działania sił przeciwnika w obronie. Musi być on wystarczająco wiarygodny, by wywołać pożądaną reakcję. Jest on najbardziej skuteczny, gdy pokrywa się z ocenami przeciwnika. W niektórych sytuacjach nawet oddział może równie dobrze wykonywać manewr mylący, stanowiący część planu korpuśnego lub dywizyjnego.

Demonstracja jest manewrem odciągającym uwagę przeciwnika bez podejmowania walki. Siły demonstracyjne stosują ogień, przegrupowanie, dym, środki walki elektronicznej i urządzenia łączności wykorzystywane do pozorowania walki. Pozostałymi formami manewru są pokonanie i odejście.

B PYTANIA

Ćwiczenie 12:1

1. Podaj definicję natarcia.
2. Co jest celem działań zaczepnych ?
3. Jakie są cele szczegółowe natarcia ?
4. Jakimi wyróżniamy formy manewru w natarciu ?
5. Co to jest oskrzydlenie ?
6. Scharakteryzuj przenikanie.

C TERMINOLOGIA

forma	pokonanie przeciwnika
uderzenie	rejon kluczowy
przednia linia obrony	manewr zaczepny
wymiar powietrzny	

Ćwiczenie 12:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania

1. Natarcie jest działaniem rozstrzygającym, podstawowym rodzajem walki prowadzonej głównie w zwrotów zaczepnych z zamiarem rozbicia wojsk przeciwnika i opanowania zajmowanego przez niego terenu.
2. Celem natarcia jest
3. Cel ten osiąga się przez: rażenie przeciwnika, wykonanie zdecydowanego, rozbicie jego wojsk i zajęcie ważnych obiektów i
4. Uderzenie czołowe to działanie skierowane przeciwko przeciwnika.

5. Oskrzydlenie to, w którym główne siły atakujące obchodzą elementy ugrupowania obronnego przeciwnika w celu zdobycia obiektów na jego tyłach.
6. Obejście to manewr zaczepny, w którym nacierające wojska obchodzą przeciwnika na lądzie lub w (ponad jego pozycjami obronnymi), unikając kontaktu ogniowego.

Ćwiczenie 12:3

Połącz poszczególne części zdania w logiczną całość

Obejście _____	jest	podstawowym rodzajem walki
Celem natarcia	może być	pokonanie przeciwnika
Celem obejścia	jest	głównie w formie zwrotów zaczepnych
Natarcie	prowadzone jest	zdobycie obiektów tyłowych przeciwnika
Natarcie	to _____	manewr zaczepny
Oskrzydlenie	jest	manewrem zaczepnym
Oskrzydlenie	jest	jedno lub dwustronne

D DYSKUSJA

Ćwiczenie 12:4

Przeanalizuj powojenne konflikty zbrojne. Czy – twoim zdaniem - znaczenie natarcia na współczesnym polu walki rośnie, czy też maleje ?

E SŁOWNICZEK

- uderzenie - strike, impact
- wymiar powietrzny - air dimension
- przełamanie - breakout
- pokonanie przeciwnika - defeating enemy
- manewr - manoeuvre
- teren kluczowy - key terrain

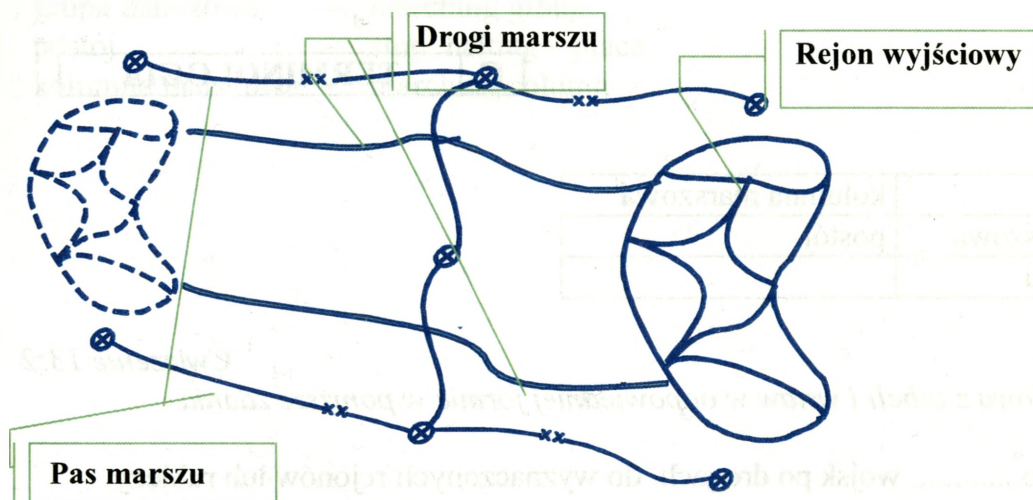
LEKCJA 13 MARSZ

A

TEKST

Marsz definiowany jest jako ruch wojsk po drogach do wyznaczonych rejonów lub rubieży.

Marsz wykonywany jest w kolumnach marszowych. Kolumna marszowa to ugrupowanie wojsk na jednej drodze.

Dla usprawnienia marszu oddziału lub związku taktycznego kolumnę marszową można podzielić na grupy marszowe (zgrupowania taktyczne). Grupa marszowa nie powinna być większa niż siły wzmocnionego batalionu. Między grupami marszowymi ustala się odległości czasowe, a między pojazdami w metrach. Odległość między grupami marszowymi przy średniej prędkości 30km/h nie powinna być większa niż 5 minut, a między pojazdami 50 m. W wypadku konieczności zwiększenia odległości między grupami marszowymi (pododdziałami) oraz między pojazdami, odległości te określają dowódcy kolumn.

Prędkość marszu to średnia prędkość, z jaką powinny maszerować wojska bez uwzględniania przerw. Wojska maszerujące po dobrych drogach bez zakłóceń mogą osiągnąć prędkość 30-40 km/h. Kolumny (grupy) marszowe maszerują z prędkością maksymalną (możliwą do osiągnięcia w danych warunkach).

Wojskom wyznacza się drogi(e) lub pas marszu.

Pas marszu wyznacza się związkowi taktycznemu i oddziałowi w trakcie wchodzenia do walki oraz gdy istnieją takie warunki. W celu sprawnego kierowania marszem na każdej drodze wyznacza się punkt wyjściowy oraz punkt zejścia z drogi, a także punkty wyrównania (meldunkowe). Wojskom maszerującym po kilku drogach wyznacza się linię wyjściową i linie wyrównania.

W marszu organizuje się postoje i odpoczynki. Pierwszy postój jednogodzinny organizuje się po dwóch godzinach marszu, kolejne w miarę potrzeb. Po 5-6 godzinach marszu organizuje się postój dwugodzinny.

Odpoczynek dzienny (nocny) organizuje się po marszu dobowym (10-12 godzinach marszu). Czas odpoczynku wykorzystuje się na regenerację sił żołnierzy, a także na uzupełnienie środków materiałowych i kontrolę techniczną pojazdów.

B PYTANIA

Ćwiczenie 13:1

1. Co to jest marsz ?
2. Co to jest kolumna marszowa ?
3. W jakim celu tworzy się kolumny marszowe ?
4. Komu przydziela się pas marszu ?

C TERMINOLOGIA

ruch	kolumna marszowa
grupa marszowa	postój
pas marszu	

Ćwiczenie 13:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Marsz to wojsk po drogach do wyznaczonych rejonów lub rubieży.
2. Marsz wykonywany jest w
3. Dla usprawnienia marszu oddziału lub związku taktycznego kolumnę marszową można podzielić na
- 4..... wyznacza się związkowi taktycznemu i oddziałowi w trakcie wchodzenia do walki oraz gdy istnieją takie warunki.
5. Na jednogodzinny maszerujące grupy marszowe (kolumny) zatrzymują się na drodze (poboczu) we wcześniej rozpoznanych miejscach, zachowując odległości między pojazdami i grupami marszowymi.

Ćwiczenie 13:3

Połącz poszczególne części zdania w logiczną całość

Marsz _____	wchodzi	postoje i odpoczynki
Kolumna marszowa _____	jest to _____	drogi marszu
Grupa marszowa _____	organizuje się	w skład kolumny marszowej
Wojskom _____	wyznacza się	ugrupowanie wojsk do marszu
dywizji _____	wyznacza się	pas marszu
W marszu _____	jest to _____	ruch wojsk

Ćwiczenie 13:4

W jakich sytuacjach bojowych wojska najczęściej będą wykonywać marsz ?

ruch	-	movement
grupa marszowa	-	marching group
postój	-	stop, halting – place
kolumna marszowa	-	marching column

LEKCJA 14 ROZMIESZCZANIE

A TEKST

Rozmieszczanie jest to stacjonowanie wojsk w garnizonach oraz pobyt w rejonach ześrodkowania z zachowaniem gotowości bojowej.

Wojska rozmieszcza się w sposób umożliwiający zorganizowanie ochrony i obrony oraz wykonanie manewru.

Wojska w rejonach ześrodkowania zachowują gotowość do odparcia napadu przeciwnika naziemnego i powietrznego oraz do szybkiego i skrytego opuszczenia rejonu.

Przed rozmieszczaniem wojsk w terenie przeprowadza się rozpoznanie. Jego celem jest wykrycie ewentualnych grup dywersyjno-rozpoznawczych, wykrycie i oznakowanie zaminowanych i skażonych odcinków terenowych. W celu wybrania (ustalenia) rejonów rozmieszczenia oddziałów (pododdziałów) oraz określenia ich przydatności wysyła się grupy rekonesansowe. W skład grup mogą wchodzić oficerowie sztabu, rodzajów wojsk i służb.

B PYTANIA

Ćwiczenie 14:1

1. Podaj definicję rozmieszczania wojsk.
2. Omów ogólne zasady rozmieszczania wojsk.
3. W jakim celu wysyła się grupy rekonesansowe ?

C TERMINOLOGIA

Ćwiczenie 14:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Rozmieszczanie to stacjonowanie wojsk w oraz pobyt w z zachowaniem gotowości bojowej.
2. Wojska rozmieszcza się w sposób umożliwiający zorganizowanie oraz wykonanie manewru.
3. Wojska w rejonach ześrodkowania zachowują do odparcia napadu przeciwnika naziemnego i powietrznego oraz do szybkiego i skrytego opuszczenia rejonu.
4. W celu wybrania (ustalenia) rejonów rozmieszczenia oddziałów (pododdziałów) oraz określenia ich przydatności wysyła się

Ćwiczenie 14:3

Połącz poszczególne części zdania w logiczną całość.

Stacjonowanie wojsk w rejonach	wysyłane są	rozmieszczeniem
W celu określenia przydatności rejonu	zachowują	gotowość bojową
Rejon	należy	grupy rekonesansowe
Wojska w rejonach ześrodkowania	nazywamy	rozpoznać

D DYSKUSJA

Ćwiczenie 14:4

W jaki sposób, będąc w rejonie ześrodkowania, można zabezpieczyć się przed niespodziewanym atakiem przeciwnika?

E SŁOWNICZEK

garnizon	-	garrison
ochrona i obrona	-	protection and defence
grupa rekonesansowa	-	reconnaissance group
rejon ześrodkowania	-	assembly area
gotowość	-	readiness, preparedness

LEKCJA 15 DOWODZENIE

A

TEKST

Dowodzenie jest to proces, poprzez który dowódca zmusza podwładnych do działania zgodnie ze swoją wolą i zamiarami. Obejmuje władzę i odpowiedzialność za użycie podległych mu sił i środków do wykonania zadania. Odpowiedzialność dowódcy jest niepodzielna i nie może być przekazywana. To również proces, w ramach którego dowódca wspomagany przez swój sztab organizuje, koordynuje i ukierunkowuje działania podległych mu sił poprzez użycie standardowych procedur działania i wszelkich dostępnych środków przekazywania informacji.

Funkcje dowodzenia to: planowanie, organizowanie, przewodzenie (praca z ludźmi, motywowanie), kontrolowanie.

Do podstawowych zasad dowodzenia należą: jednolitość, jednoosobowość oraz dowodzenie przez określenie celu działania.

Jednolitość dowodzenia opiera się na takim samym pojmowaniu obowiązków i praw, jednolitych zasadach dowodzenia, wychowania wojskowego, wyszkolenia oraz wspólnym języku i jednolitych pojęciach. Stosowanie tej zasady zapewnia jednolitość myślenia i działania wszystkich dowódców i oficerów sztabu w realizacji zamiaru (planu działania) przełożonego.

Jednoosobowość to osobiste podejmowanie przez dowódcę (szefa) decyzji i całkowita odpowiedzialność za rezultaty osiągnięte przez podległe wojska (siły).

Dowodzenie przez określenie celu działania zapewnia podporządkowanym dowódcom swobodę działania. Jej zakres zależy od rodzaju wykonywanego zadania.

Dowodzenie wojskami powinno być trwałe, ciągłe, operatywne i skryte.

Trwałość i ciągłość to stałe oddziaływanie organów dowodzenia na przebieg działań wojsk.

Operatywność to sprawne, zorganizowane ingerowanie w procesy (zjawiska) zachodzące w wojskach (siłach) w celu dostosowania ich działania do zmieniającej się sytuacji.

Skrytość to zachowanie w tajemnicy przedsięwzięć związanych z przygotowaniem i prowadzeniem operacji.

B**PYTANIA***Ćwiczenie 15:1*

1. Co to jest dowodzenie ?
2. Jak możemy wymienić funkcje dowodzenia ?
3. Jakie są ogólne zasady dowodzenia ?
4. Na czym polega planowanie działań ?
5. Jak powinno być dowodzenie wojskami ?
6. Na czym polega jednoosobowość dowodzenia ?

C**TERMINOLOGIA**

proces	sztab
planowanie	organizacja
procedura	przewodzenie
kontrolowanie	cel działania

Ćwiczenie 15:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Dowodzenie jest to, poprzez który dowódca zmusza podwładnych do działania zgodnie ze swoją wolą i zamiarami.
2. To również proces, w ramach którego dowódca wspomagany przez swój
....., koordynuje i ukierunkowuje działania podległych mu sił poprzez użycie standardowych działania i wszelkich dostępnych środków przekazywania informacji.
3. Funkcje dowodzenia to:, organizowanie,
..... (praca z ludźmi, motywowanie),
.....
4. Do podstawowych zasad dowodzenia należą: jednolitość, jednoosobowość oraz dowodzenie przez określenie

Ćwiczenie 15:3

Ułóż logiczne zdanie z rozsypanych poniżej słów

1. dowódca wykonanie zadania odpowiada za
2. jest z zasad jedną jednolitość dowodzenia
3. funkcją planowanie jest dowodzenia
4. procesem dowodzenie jest
5. stanowiska dowódca dowodzi ze dowodzenia

1. Jak w twoim kraju definiowane jest dowodzenie ?
2. Którą z zasad dowodzenia uważasz za najważniejszą ?

E SŁOWNICZEK

sztab	-	staff
organizacja	-	organization, structure
przewodzenie	-	leadership
cel działania	-	aim of activity
proces	-	process
planowanie	-	planning
procedura	-	procedure
kontrolowanie	-	controlling
funkcja	-	function
jednoosobowość	-	individuality
jednolitość	-	uniformity

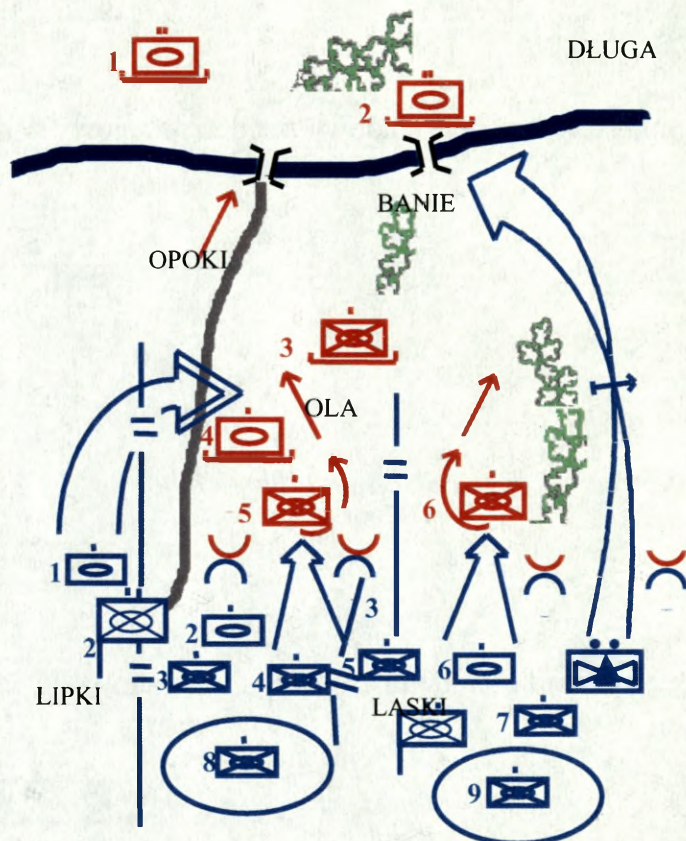
LEKCJA 16 MELDUNEK BOJOWY

A

TEKST

W wielu sytuacjach taktycznych dowódcy różnych szczebli dowodzenia składają meldunki bojowe swoim przełożonym. Będzie to miało miejsce np.: podczas pracy w terenie. Zwykle w meldunku bojowym do natarcia ujmuję się następujące zagadnienia:

1. Miejsce pracy, określone według elementów ugrupowania bojowego.
2. Dotychczasowe działanie: z kim walczy, jakiego przeciwnika rozbił.
3. Szczegółowe położenie pododdziałów - co robią, jakie posiadają możliwości kontynuowania realizacji zadania, z jakim przeciwnikiem walczą oraz potencjalne możliwości przeciwnika.

4. Położenie sąsiadów oraz charakter działania przeciwnika przed ich frontem.
5. Dotychczasowe straty wojsk własnych i ich wpływ na realizację zadania.
6. Zamiar działania (sposób wykonania zadania) .
7. Prośby.

Przykład meldunku

1. Panie kapitanie, znajdujemy się na stanowisku dowódczo-obszernym dowódcy 2 bz, na pld. skraju LIPKI.
2. Batalion od rana, nacierał w nakazanym kierunku i rozbił część sił przeciwnika broniącego się w rejonie LIPKI. Częściowo rozbite pododdziały przeciwnika wycofują się w kierunku OPOKI. Z meldunków rozpoznawczych wynika, że przeciwnik przygotowuje się do obrony rzeki DŁUGA.
3. Na prawym skrzydle batalionu z powodzeniem naciera 5 kz i 4 kz w kierunku obiektu OLA. Przed frontem kompanii wycofuje się przeciwnik w sile jednej kompanii, dążąc do zajęcia kolejnej dogodnej linii terenowej. Na lewym skrzydle naciera zgrupowanie taktyczne w sile dwóch kompanii zmechanizowanych i współdziałającej kompanii czołgów. W odwodzie posiadam 8 kz, która jest w gotowości do wzmocnienia natarcia batalionu.
4. Na lewo naciera 1 kz z 3 bcz.

5. W dotychczasowych działaniach posiadam 10 rannych żołnierzy i 5 uszkodzonych wozów bojowych.
6. Zamierzam wprowadzić do walki 8 kcz i we współdziałaniu z 1 kcz 3 bcz nie dopuścić do umocnienia się przeciwnika w rejonie rzeki DŁUGA.
7. Proszę o zniszczenie mostu na rzece DŁUGA.

B PYTANIA

Ćwiczenie 16:1

Jakie punkty zawiera przykładowy meldunek bojowy w natarciu ?

C TERMINOLOGIA

Ćwiczenie 16:2

W roli dowódcy 3 bcz przedstaw meldunek bojowy.

D DYSKUSJA

Ćwiczenie 16:3

Jak wygląda układ meldunku bojowego w twoim kraju ?

E SŁOWNICZEK

meldunek
przełożony
zagadnienie
ugrupowanie
położenie
straty
prośba
front
współdziałanie

- report
- superior, commander
- question, problem
- combat formation
- situation
- casualties
- demand, request
- fighting line
- cooperation

LEKCJA 17

ROZKAZ OPERACYJNY

A

TEKST

Uzyskanie możliwości współdziałania jednostek Sił Zbrojnych RP z siłami Sojuszu Północnoatlantyckiego wymaga ujednoczenia układu i struktury treści dokumentów rozkazodawczych.

Rozkaz wyraża wolę dowódcy i powinien zawierać tylko takie informacje, które umożliwiają podległym dowódcom przygotowanie i przeprowadzenie operacji/walki.

Składa się on z pięciu punktów:

1. Sytuacja
2. Zadanie
3. Realizacja
4. Zabezpieczenie logistyczne
5. Dowodzenie i łączność

Punkt 1 zawsze składa się z kilku podpunktów: a), b), c) ...,

Punkt 2 nigdy nie zawiera żadnych podpunktów.

Nie ma żadnych ograniczeń co do liczby podpunktów w punktach 3, 4, 5.

Każdy dokument rozkazodawczy powinien zawierać klauzulę tajności nadawaną przez tego, kto ten dokument wytwarza. Ponadto, każdy dokument zawierający więcej niż jedną stronę powinien być ponumerowany. Każda kopia powinna otrzymać kolejny numer z ogólnej ilości egzemplarzy.

Informacje Grupy Data-czas można przedstawić w sposób następujący:

300915A MARZEC 1999

Poszczególne elementy grupy czasowej oznaczają:

30 - dzień miesiąca

09 - godzina

15 - minuta

A - symbol strefy czasowej ALFA

Egz. nr... z ... egzemplarzy
Wydający rozkaz
Miejsce wydania
Grupa data-czas
Nr wychodzący

ROZKAZ OPERACYJNY Nr ...

Podział sił: *Informacje na ten temat mogą być podane tutaj, w punkcie 3 „REALIZACJA” lub w aneksie, w postaci tekstu lub w formie graficznej. Pod tym nagłówkiem należy podać podział sił, jeśli to konieczne, wraz z nazwiskami i stopniami dowódców.*

1. SYTUACJA

Krótką charakterystyką położenia ogólnego.

a Położenie sił przeciwnika.

b Położenie sił własnych.

c Zmiany w podporządkowaniu. *Jednostki wydzielone z/lub przydzielone do zgrupowania/jednostki, a także czasy od kiedy to obowiązuje powinny być wymienione w niniejszym punkcie, załączniku lub w obu miejscach.*

d Ocena dowódcy. *Jest to podpunkt fakultatywny. Dotyczy krótkiej oceny z punktu widzenia dowódcy.*

2. ZADANIE

Krótkie, zwięzłe określenie zadań, które mają być wykonane oraz wskazać trzeba ich cel.

3. REALIZACJA

Niniejszy punkt powinien być skonstruowany zgodnie a wymogami planowanej operacji.

a Zamiar własny. *Zawiera stwierdzenie dotyczące sposobu prowadzenia operacji.*

b Zadanie. *kolejne podpunkty zawierają konkretne zadania dla podległych wojsk.*

4. ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

5. DOWODZENIE I ŁACZNOŚĆ

Potwierdzenie otrzymania
Za zgodność
Aneksy
Rozdzielnik

Podpis dowódcy

.....
(stopień, nazwisko)

LEKCJA 18

ROZPOZNANIE WOJSKOWE

A

TEKST

Rozpoznanie jest obszarem wiedzy dotyczącym terenu, warunków atmosferycznych, działalności i możliwości prowadzenia walki przez aktualnego i potencjalnego przeciwnika. Celem rozpoznania jest walka o ważną informację.

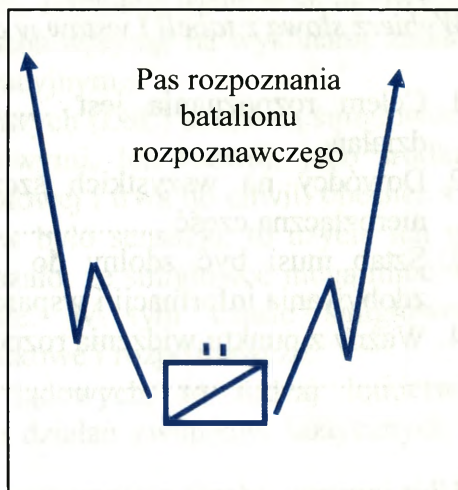
Dowódcy na wszystkich szczeblach dowodzenia traktują rozpoznanie jako nierozłączną część działań bojowych, gdyż spełnia ono istotną rolę w procesie planowania działań i prowadzenia walki. Sztab musi być zdolny do oceny informacji rozpoznawczych oraz do zapewnienia zdobywania informacji i wsparcia decyzji.

Dowódca musi wiedzieć na jakie rezultaty rozpoznania różnorodnych sił i środków może liczyć i jak w związku z tym może je wykorzystać.

Ważny z punktu widzenia rozpoznania jest:

- **rejon odpowiedzialności rozpoznawczej** to przydzielony dowódcy danego szczebla organizacyjnego, w którym jest on zobowiązany do zapewnienia rozpoznania w ramach środków, jakimi dysponuje.
- **rejon zainteresowania rozpoznawczego** obejmuje obszar oddziaływania oraz rejony przyległe, sięga w głąb terytorium przeciwnika aż do celów i obiektów, które stanowią cele w danej walce, bądź staną się celami w przyszłości.

Prowadzenie działalności rozpoznawczej wymaga zrozumienia uwarunkowań i zależności występujących na polu walki. Współdziałające wojska prowadzą ją z wzajemnym zazębaniem się odpowiednich rejonów.

B

PYTANIA

Ćwiczenie 18:1

1. Czym zajmuje się rozpoznanie wojskowe ?
2. Co jest celem rozpoznania?
3. Jaka jest różnica pomiędzy rejonem odpowiedzialności rozpoznawczej, a rejonem zainteresowania rozpoznawczego ?

C **TERMINOLOGIA**

walka o informację	rejon zainteresowania rozpoznawczego
ocena informacji rozpoznawczej	rejon odpowiedzialności rozpoznawczej
działania bojowe	

Ćwiczenie 18:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Celem rozpoznania jest ważną dla danego obszaru działań.
2. Dowódcy na wszystkich szczeblach dowodzenia traktują rozpoznanie jako nierozłączną część
3. Sztab musi być zdolny do oraz do zapewnienia zdobywania informacji i wsparcia decyzji.
4. Ważny z punktu widzenia rozpoznania jest:

Ćwiczenie 18:3

Ułóż logiczne zdanie z rozsypanych poniżej słów

1. zajmuje dotyczącymi przeciwnika informacjami rozpoznanie terenu, warunków się atmosferycznych i
2. jest rozpoznania celem walka o informację
3. bojowych rozpoznania działań jest częścią
4. każdy do zobowiązany rozpoznania jest zorganizowania dowódca

D **DYSKUSJA***Ćwiczenie 18:4*

Omów rolę rozpoznania na współczesnym polu walki

E **SŁOWNICZEK**

działania bojowe	- combat activities
rejon rozpoznania	- named area of interest
walka o informację	- information warfare
ocena informacji rozpoznawczej	- intelligence rating
rozpoznanie	- reconnaissance

LEKCJA 19

LOTNICTWO SIŁ LĄDOWYCH

A

TEKST

Doświadczenia z wojen i konfliktów lokalnych dowiodły, iż lotnictwo sił lądowych stanowi jeden z ważniejszych środków zapewniających zwiększenie siły ogniowej i manewrowej jednostek wojsk lądowych. Formacje lotnicze sił lądowych w toku działań bojowych mogą w zasadniczy sposób wpłynąć na wykonanie zadań bojowych o charakterze taktycznym, a nawet operacyjnym.

Główną siłą uderzeniową lotnictwa sił lądowych (LSL) stanowią śmigłowce. Charakteryzują się one wieloma walorami bojowymi. Ich rozwój, jako środka walki, zainicjowany został w czasie II wojny światowej i trwa do chwili obecnej. O ile pojawienie się śmigłowców wiosną 1944 r. było sensacją, to użycie ich w wojnie koreańskiej nikogo już nie dziwiło i wykazało, że śmigłowce mogą mieć w warunkach bojowych różnorodne zastosowanie. W tym czasie śmigłowce wykonywały głównie zadania transportowe, łącznikowe i rozpoznawcze. Według poglądów zachodnich lotnictwo sił lądowych, to rodzaj lotnictwa przeznaczony do bezpośredniego zabezpieczenia działań związków taktycznych i operacyjnych wojsk lądowych w zakresie:

- wsparcia ogniowego;
- rozpoznania powietrznego;
- przerzutu grup specjalnych;
- rozpoznania artyleryjskiego (w tym poprawiania ognia artylerii i rakiet);
- rozpoznania inżynierskiego;
- desantowania małych desantów powietrznych bez ciężkiego sprzętu;
- dowodzenia i łączności.

B

PYTANIA

Ćwiczenie 19:1

1. Co stanowi główną siłą uderzeniową lotnictwa sił lądowych ?
2. Jakiego rodzaju zadania wykonywały śmigłowce w latach pięćdziesiątych ?
3. W jaki sposób wykorzystuje się je na współczesnym polu walki ?

C **TERMINOLOGIA**

konflikt lokalny	siła uderzeniowa
środek walki	warunki bojowe

Ćwiczenie 19:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Doświadczenia z wojen i dowiodły, iż lotnictwo sił lądowych stanowi jeden z ważniejszych środków zapewniających zwiększenie siły ogniowej i manewrowej jednostek wojsk lądowych.
2. Główną lotnictwa sił lądowych (LSL) stanowią śmigłowce.
3. Ich rozwój, jako, zainicjowany został w czasie II wojny światowej i trwa do chwili obecnej.
4. O ile pojawienie się śmigłowców wiosną 1944 r. w było sensacją, to użycie ich w wojnie koreańskiej nikogo już nie dziwiło i wykazało, że śmigłowce mogą mieć w różnorodne zastosowanie.

Ćwiczenie 19:3

Połącz poszczególne części zdania w logiczną całość

LSL	wykonywały	siłę ogniową i manewrową
Śmigłowce	jest	głównie zadania transportowe i rozpoznawcze
Obecnie, głównym zadaniem śmigłowców	zwiększa	również do desantowania żołnierzy
Początkowo śmigłowce,	wykorzystuje się	wsparcie ogniowe

D **DYSKUSJA***Ćwiczenie 19:4*

Czy, twoim zdaniem, na przyszłym polu walki, śmigłowce zastąpią czołgi i bojowe wozy piechoty ?

LSL	- army aviation
kierowanie ogniem	- fire control
manewrowość	- mobility
śmigłowiec	- helicopter
wsparcie ogniowe	- fire support
rozpoznanie powietrzne	- air reconnaissance
desant	- airborne landing
siła uderzeniowa	- combat power
warunki bojowe	- combat conditions
konflikt lokalny	- local conflict
środek walki	- asset

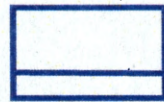
LEKCJA 20 LOGISTYKA

A**TEKST**

Logistyka powołana jest do organizowania i realizacji dostaw zaopatrzenia oraz świadczenia usług jednostkom wojsk lądowych. Proces dostaw zaopatrzenia i świadczenia usług specjalistycznych i gospodarczo-bytowych niezbędnych wojskom do szkolenia i walki nazywany jest zabezpieczeniem logistycznym wojsk. Obejmuje ono: zabezpieczenie materiałowe, zabezpieczenie techniczne, zabezpieczenie medyczne, zabezpieczenie transportowe oraz inne przedsięwzięcia, takie jak: zabezpieczenie techniczno-lotniskowe, zaspokojenie potrzeb bytowych jeńców wojennych oraz grzebanie poległych i zmarłych żołnierzy.

Celem zabezpieczenia logistycznego wojsk jest zaspokojenie ich potrzeb na środki bojowe i materiałowe niezbędne im do szkolenia i walki oraz zachowanie zdolności ludzi i zdatności technicznej uzbrojenia i sprzętu wojskowego do prowadzenia działań bojowych.

Zabezpieczenie materiałowe wojsk obejmuje: gromadzenie, przechowywanie, wydawanie i dostarczanie (dowóz) środków bojowych i materiałowych, wykorzystanie zasobów miejscowych i zdobyczy wojennej oraz świadczenie usług gospodarczo-bytowych.

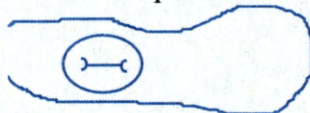

Ogólny znak jednostki zaopatrzenia

Ogólny znak obiektu logistycznego (punkt zaopatrzenia)

Zabezpieczenie techniczne wojsk obejmuje: obsługiwane i rozpoznawanie techniczne, ewakuację techniczną, dostarczanie i remont uzbrojenia i sprzętu wojskowego oraz zaopatrywanie w techniczne środki materiałowe.

Rejon z rozwiniętym obiektem obsługi technicznej (remontowej)

Zabezpieczenie medyczne wojsk obejmuje: przedsięwzięcia profilaktyki zdrowotnej, leczniczo-ewakuacyjne, sanitarnohigieniczne i przeciwepidemiczne, ochronę sanitarną żołnierzy przed skutkami użycia broni masowego rażenia oraz zaopatrywanie w sprzęt i materiały medyczne.

jednostka medyczna

B**PYTANIA***Ćwiczenie 20:1*

1. Co to jest zabezpieczenie logistyczne wojsk ?
2. Co obejmuje zabezpieczenie logistyczne wojsk ?
3. Co jest celem zabezpieczenia logistycznego ?
4. Co obejmuje zabezpieczenie materiałowe ?

zaopatrzenie	środki bojowe i materiałowe
zasoby	obsługiwanie techniczne
remont	

Ćwiczenie 20:2

Wybierz słowa z tabeli i wstaw w odpowiedniej formie w poniższe zdania.

1. Logistyka powołana jest do organizowania i realizacji dostaw i świadczenia usług jednostkom wojsk lądowych.
2. Zabezpieczenie materiałowe wojsk obejmuje: gromadzenie, przechowywanie, wydawanie i dostarczanie (dowóz), wykorzystanie miejscowych i zdobyczy wojennej oraz świadczenie usług gospodarczo-bytowych.
3. Zabezpieczenie techniczne wojsk obejmuje: (w tym usługi metrologiczne i specjalne urządzeń poddozorowych), rozpoznanie techniczne, ewakuację techniczną, dostarczanie i uzbrojenia i sprzętu wojskowego oraz zaopatrywanie w techniczne środki materiałowe.

Ćwiczenie 20:3

Ułóż logiczne zdanie z rozsypanych poniżej słów

1. zaspokaja w zakresie środków potrzeby wojsk bojowych logistyka. i materiałowych
.....
2. zajmuje zabezpieczenie dostawami zaopatrzenia materiałowe się.
.....
3. techniki zabezpieczenia wojskowej w skład problematyka wchodzi technicznego.
.....
4. jest zabezpieczenia elementem zabezpieczenie medyczne logistycznego.
.....

Ćwiczenie 20:4

Jakie wnioski w zakresie logistyki można wysnuć z konfliktu w rejonie Zatoki Perskiej ?

zaopatrzenie
zabezpieczenie
remont

– provision
– service
– repair

Logistyka jest dziedziną nauki i sztuki, która zajmuje się planowaniem, organizacją, kierowaniem i kontrolowaniem przepływu materiałów, informacji i usług w sposób efektywny i ekonomiczny. Jej zadaniem jest zapewnienie ciągłości dostaw i zminimalizowanie kosztów. Logistyka jest ściśle powiązana z innymi dziedzinami, takimi jak zarządzanie łańcuchem dostaw, zarządzanie magazynami, zarządzanie flotą i zarządzanie projektami. Wzrost znaczenia logistyki wynika z globalizacji gospodarki i zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw. Wzrost znaczenia logistyki wynika z globalizacji gospodarki i zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw.

Ćwiczenie 1

Wzrost znaczenia logistyki wynika z globalizacji gospodarki i zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw.

1. Co to jest zabezpieczenie logistyczne?
2. Co to jest zabezpieczenie materiałowe?
3. Co jest celem zabezpieczenia logistycznego?
4. Co obejmuje zabezpieczenie materiałowe?

TEST NR 2

1. Wymień główne zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Wojska lądowe składają się z:

- a) wojsk operacyjnych, wojsk obrony terytorialnej oraz jednostek i instytucji podporządkowanych Dowództwu Wojsk Lądowych;
- b) wojsk lądowych, lotnictwa i marynarki wojennej;
- c) wojsk zmechanizowanych i pancernych, rozpoznawczych, artyleryjskich, inżynieryjno - saperskich, obrony przeciwlotniczej i innych.

3. W skład korpusu wchodzić może:

- a) kilka batalionów;
- b) kilka kompanii i plutonów;
- c) kilka dywizji lub brygad.

4. Szczebel strategiczny obejmuje działania zmierzające do osiągnięcia celów:

- a) państwa;
- b) okręgu wojskowego;
- c) Sojuszu.

5. Czyje działania obejmuje szczebel taktyczny ?

.....
.....
.....

6. Co obejmuje w sobie termin taktyka ogólna wojsk lądowych ?

.....
.....
.....
.....

7. Co jest celem działań obronnych ?

.....
.....
.....
.....
.....

8. Jakie wyróżniamy formy manewru w natarciu ?

.....
.....
.....
.....
.....

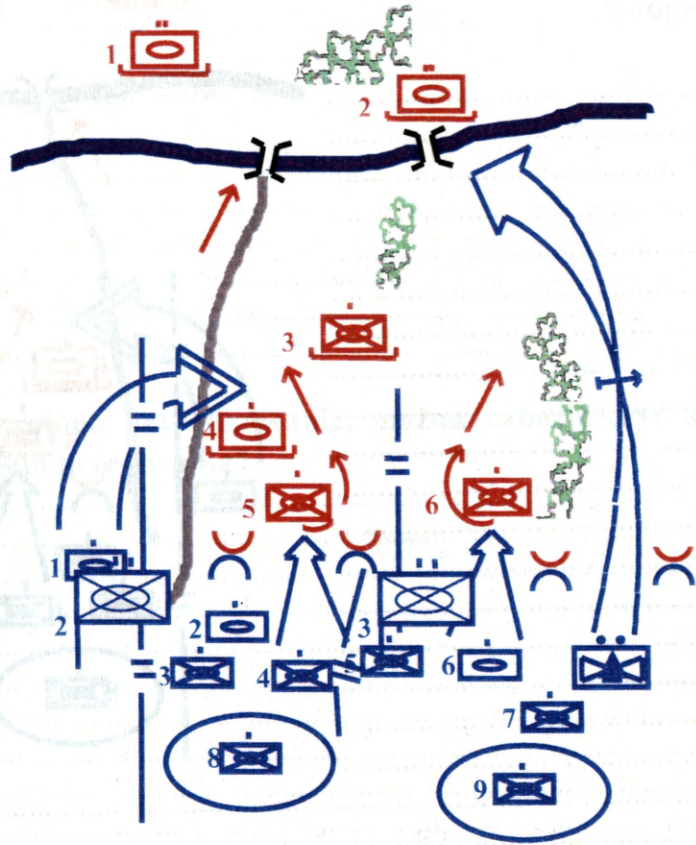
9. W jakim celu tworzy się kolumny marszowe ?

.....
.....
.....
.....
.....

10. W jaki sposób, będąc w rejonie ześrodkowania, można zabezpieczyć się przed niespodziewanym atakiem przeciwnika?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. NAPISZ PUNKT 1 I 2 ROZKAZU OPERACYJNEGO DLA 2 BZ

INDEKS

- B**
Batalion, 14
Brygada, 24
- D**
Demonstracja, 35
Dokument rozkazodawczy, 47
Dolina, 8
Dowodzenie, 42
Dowodzenie i łączność, 47
Drogi, 8
- F**
FEBA, 14
Funkcje dowodzenia, 42
- G**
Góra, 8
Grupa marszowa, 37
- J**
Jednolitość dowodzenia, 42
Jednoosobowość, 42
- K**
Kolumna marszowa, 37
Kotlina, 8
- L**
Linie faz lub linie koordynacji, 6
Linie rozgraniczenia, 6
- M**
Manewr mylący, 35
Marsz, 37
Meldunek bojowy, 46
Miasta, 9
- N**
Natarcie, 17
Natarcie, 34
- O**
Obejście, 34
Obrona, 31
Ocena dowódcy, 48
Odpoczynek, 38
Oskrzydlenie, 34
- P**
Pas marszu, 37
Położenie sił przeciwnika, 48
Położenie sił własnych, 48
Prędkość marszu, 37
Przenikanie, 35
- R**
Realizacja, 47
Roślinność, 9
Rozkaz, 47
Rozmieszczanie, 40
- S**
Siodło, 8
Skrytość, 42
Strefy, 2
Sytuacja, 47
Szczębel operacyjny, 27
Szczębel strategiczny, 27
Szczębel taktyczny, 27
Szczęble działań wojennych, 27
- T**
Taktyka ogólna, 29
Taktyka rodzajów wojsk, 29
Terroryzm, 21
Trwałość i ciągłość, 42
- U**
Uderzenie czołowe, 34
UTM, 2
- W**
Wody, 9
Wojska lądowe, 24
Wojska obrony terytorialnej, 24
Wojska operacyjne, 24
Współrzędne, 2
- Z**
Zabezpieczenie logistyczne, 47
Zabezpieczenie logistyczne, 48
Zadanie, 48
Zagrożenia, 21
Zamiar własny, 48
Zmiany w podporządkowaniu, 48
Znak wojskowy, 5

SŁOWNIK TERMINÓW UŻYTYCH W TEKSTACH

akt	- act
batalion	- battalion
bezbronny	- defenceless
brygada	- brigade
cel	- target, aim, object
cel działania	- aim of activity
cel pośredni	- indirec target
desant	- airborne landing
diagram	- diagram
dolina	- valley
dowodzenie	- command and control
dowódca	- commander
droga	- way
działania	- activities
działania bojowe	- combat activities
forma	- form
front	- fighting line
funkcja	- function
garnizon	- garrison
gotowość	- readiness, preparedness
góra	- mountain
grupa marszowa	- marching group
grupa rekonesansowa	- reconnaissance group
inicjatywa	- initiative
integralność	- integrity
jednolitość	- uniformity
jednoosobowość	- individuality
katastrofa	- disaster
kierowanie ogniem	- fire control
kierunek	- direction
kolumna marszowa	- marching column
konflikt	- conflict
konflikt lokalny	- local conflict
kontratak	- counterattack
kontrolowanie	- controlling
koordynacja	- coordination
kryzys	- crisis
linia koordynacji wsparcia ogniowego	- FSCL = <i>skr.</i> Fire support coordination line
LSL	- army aviation
ładunki wybuchowe	- explosive charges
łączność	- communication
manewr	- manoeuvre
manewrowość	- mobility
mapa	- map
meldunek	- report

natarcie	- advance, attack
obiekt	- object
obrona	- defence
ocena	- estimation, evaluation
ocena informacji rozpoznawczej	- intelligence rating
ochrona i obrona	- protection and defence
odcięta	- abscissa
oddział	- unit, department
odwód	- reserve, uncommitted force
opanować	- capture, control, subdue,
organizacja	- organization, structure
osiedla	- housing estates
osłona	- protection, shelter, shield
planowanie	- planning
pododdział	- detachment, subunit
podporządkowanie	- submission
podstawowy	- fundamental, essentiel, basic
pokonanie przeciwnika	- defeating enemy
połączenie	- link operation
położenie	- situation
postój	- stop, halting – place
pośredni	- indirect
procedura	- procedure
proces	- process
prośba	- demand, request
prowadzić	- lead, guide, conduct
przeciwnik	- enemy
przednia linia obrony	- FEBA = <i>skr.</i> forward edge of the battle area
przedsięwzięcia	- undertakings
przełożony	- superior, commander
przełamanie	- breakout
przewodzenie	- leadership
przewyciężanie	- overcoming
punkt ciężkości	- centre of gravity, weights point
rejon	- area
rejon rozpoznania	- named area of interest
rejon ześrodkowania	- assembly area
remont	- repair
rodzaj	- kind
rodzaje sił zbrojnych	- services
rodzaje wojsk	- branch, arms
roślinność	- vegetation
rozkaz	- order
rozpoznanie	- reconnaissance
rozpoznanie powietrzne	- air reconnaissance
ruch	- movement
rzędna	- ordinate
siła uderzeniowa	- combatpower
skrzydło	- flank

sojusz	- alliance
standaryzacja kartograficzna	- cartographical standardization
stanowisko dowódczo - obserwacyjne	- command and observation post
straty	- casualties
system współrzędnych	- system of coordinates
sytuacja	- situation
szczebel	- level
sztab	- staff
śmigłowiec	- helicopter
środek walki	- asset
taktyka	- tactics
teren kluczowy	- key terrain
terroryzm	- terrorism
treść	- content
uderzenie	- strike, impact
ugrupowanie	- combat formation
walka	- fight
walka o informację	- information warfare
warunki bojowe	- combat conditions
woda	- water
wojska lądowe	- land forces
wsparcie ogniowe	- fire support
współdziałanie	- cooperation
wymiar powietrzny	- air dimension
wysiłek	- effort
zabezpieczenie	- service
zadanie	- task
zagadnienie	- question, problem
zagrożenie	- threat
załamanie	- refraction
zamiar	- intention
zaopatrzenie	- support
zbocze	- slope
znak graficzny	- graphic sign
zwrot	- turn {phrase}

KLUCZ DO ĆWICZEŃ

Lekcja 1

Ćwiczenie 1:1

AB 2950 4650

AB 3075 4375

AB 2740 4190

AB 3275 4295

AB 3075 4095

Lekcja 2

Ćwiczenie 2:1

Linia rozgraniczenia kompanii

43 Brygada Zmechanizowana z 25 Dywizji

Punkt oporu 23 plutonu zmechanizowanego

Stanowisko dowodzenia 4 batalionu zmechanizowanego

Lekcja 3

Ćwiczenie 3:1

1. dogi kołowe, wodne i powietrzne

2. grunty

3. Miasta utrudniają prowadzenie działań zaczepnych. Powodują, że mogą one być prowadzone jedynie wzdłuż ulic. Zmuszają do zdobywania pojedynczych budynków.

Natomiast, ułatwiają skuteczną obronę, nawet przez niewielkie liczebnie siły.

Ćwiczenie 3:2

1. działaniach, terenu

2. komunikacyjna

3. dróg, tempo

Ćwicz 3.3

6. Grunty mają wpływ na przejezdność dróg

7. Drogi umożliwiają dostawy zaopatrzenia dla wojsk

8. Wody są naturalnymi przeszkodami terenowymi

9. Roślinność ułatwia maskowanie, lecz utrudnia obserwację

10. Walka w terenie zabudowanym będzie miała charakter ogniskowy

Lekcja 4

Ćwiczenie 4:1

1. W czasie prowadzenia działań bojowych dowódca batalionu dowodzi ze stanowiska dowódczo-obszernego

2. Obszar broniący przez batalion nazywa się rejonem obrony batalionu

3. Linie rozgraniczenia wyznaczają rejon obrony batalionu

4. Obiektem pośrednim natarcia batalionu jest obiekt BRAVO

5. Na obiekt BRAVO naciera 1 i 2 kompania a na obiekt NEPTUN

Ćwiczenie 4:2

1. dowódcy
2. rejonu
3. Obrona
4. Natarcie
5. Celem
6. obiekt
7. pasie
8. spotęgowania, odwód
9. Zadaniem
10. rzut

Ćwiczenie 4:3

Batalion	broni się	w rejonie obrony
Skrót FEBA	oznacza	przednią linię obrony
Batalion	naciera	w kierunku wyznaczonego obiektu
Kompania	może	bronić się lub nacierać
Natarcie	jest	działaniem rozstrzygającym

Ćwiczenie 4:4

1. Dowódca batalionu dowodzi batalionem ze stanowiska dowódczo-obszernego.
2. Obszar broniony przez batalion nazywa się rejonem obrony batalionu.
3. Do obrony, batalion przyjmuje odpowiednie ugrupowanie bojowe.
4. Zasadniczymi elementami ugrupowania bojowego są I rzut i odwód.
5. W obronie batalionu wyznacza się rejon kluczowy obrony.
6. Zgodnie z celem natarcia, batalion przygotowuje odpowiednie ugrupowanie bojowe.
7. Część sił batalionu naciera w I rzucie.
8. W natarciu batalionu, określa się punkt ciężkości natarcia.
9. W natarciu, zadaniem batalionu jest opanowanie wyznaczonego obiektu.
10. Batalion naciera w pasie wyznaczonym przez linie rozgraniczenia.

Lekcja 5

Ćwiczenie 5:1

1. W skład rejonu obrony batalionu wchodzi główny rejon obrony i rejon tyłowy
2. 2 (druga) kompania zmechanizowana broni się na lewym skrzydle obrony batalionu
3. Nie, 3 kompania zmechanizowana jest w odwodzie
4. Tak, 1 kompania zmechanizowana broni się na prawym skrzydle
5. 3 kompania zmechanizowana jest odwodem batalionu

Ćwiczenie 5:2

1. rejonu
2. Rejon
3. rejonie kluczowym
4. I (pierwszym) rzucie, odwodzie
5. skrzydle
6. Stanowisko dowódczo-obszernego

Ćwiczenie 5:3

W skład batalionu	wchodzą	trzy kompanie
Trzecia kompania	znajduje się	w odwodzie
Batalion	broni się	w rejonie obrony
Pierwsza kompania	jest rozwinięta	na prawym skrzydle
Elementy logistyczne	Znajdują się	W rejonie tyłowym batalionu

LEKCJA 6

Ćwiczenie 6:1

1. Batalion może nacierać w I rzucie brygady lub w jej odwodzie
2. Dowódca batalionu zamierza uderzeniem dwoma kompaniami w I rzucie, opanować obiekty pośrednie, a następnie, wprowadzając do walki odwodową kompanię, opanować obiekt MARS

Ćwiczenie 6:2

1. zwrotów zaczepnych
2. zamierza, opanować, walki, obiekt
3. punktu ciężkości

Ćwiczenie 6:3

1. Dowódca batalionu zamierza nacierać dwoma kompaniami w I rzucie.
2. 3 kompania znajduje się w odwodzie.
3. 2 kompania naciera na lewym skrzydle.
4. 1 kompania znajduje się na prawym skrzydle.
5. Obiektem ataku dla 2 kompanii jest obiekt ALFA.
6. 1 kompania ma za zadanie opanować obiekt BRAVO
7. Po opanowaniu obiektów ALFA i BRAVO, dowódca batalionu zamierza wprowadzić do walki kompanię odwodową.
8. 3 kompania potęguje natarcie I rzutu batalionu.
9. Zadaniem kompanii będącej w odwodzie jest opanowanie obiektu MARS.
10. Do końca dnia, dowódca batalionu chce opanować obiekt NEPTUN

Lekcja 7

Ćwiczenie 7:1

1. W tekście przedstawione jest jedno z zagrożeń pozamilitarnych - terroryzm
2. Okolicznościami sprzyjającymi rozprzestrzenianiu się terroryzmu są między innymi: wysoko rozwinięta sieć komunikacyjna, łatwość samodzielnego sporządzania ładunków wybuchowych
3. Współczesny terroryzm ma charakter międzynarodowy i jest zdolny do sparaliżowania życia międzynarodowego i niekontrolowanego użycia broni masowego rażenia.

Ćwiczenie 7:2

1. zagrożenia
2. bezpieczeństwa publicznego
3. interwencji
4. cywilizacja
5. akty
6. rażenia

Ćwiczenie 7:3

Zagrożenia pozamilitarne	są	niezmiernie istotną przeszkodą dla bezpieczeństwa
Jednym z głównych zagrożeń pozamilitarnych	jest	terroryzm
Rozwój cywilizacji	sprzyja	rozwojowi tego rodzaju zagrożeń
Terroryści	mogą razić	Praktycznie każdy obiekt na kuli ziemskiej
Bezpieczeństwo publiczne	jest	Zagrożone
Akty terroru	pojawiają się	coraz częściej

Lekcja 8

Ćwiczenie 8:1

1. Wojska lądowe składają się z wojsk operacyjnych i obrony terytorialnej
2. Nie, wojska obrony terytorialnej pozostają pod dowództwem narodowym
3. W okresie wojny, wojska lądowe przywracają integralność terytorialną poprzez obronę terytorium, załamanie natarcia przeciwnika i odzyskanie utraconego terenu i osłonę rejonów i obiektów w głębi.
4. Korpus może się składać z kilku dywizji lub brygad
5. Brygada składa się z batalionów i kompanii

Ćwiczenie 8:2

1. wojsk obrony terytorialnej
2. Wojska operacyjne
3. sytuacji kryzysowych
4. odstraszać
5. przywracaniu integralności terytorialnej
6. zgrupowań taktycznych

Ćwiczenie 8:3

Wojska lądowe	mogą wykonywać zadania	W ramach misji pokojowych
Jednym z zadań wojsk lądowych	może być	likwidacja skutków klęsk żywiołowych
Wojska obrony terytorialnej	mogą brać udział	w usuwaniu skutków katastrof i klęsk żywiołowych
Pomoc humanitarna	jest	jednym z przedsięwzięć realizowanych w operacjach pokojowych
Kryzys	jest	stanem między wojną a pokojem
Na obszarze Polski	przewidywane jest	przewidywane jest
Na bazie batalionów	można organizować	zgrupowanie taktyczne

LEKCJA 9

Ćwiczenie 9:1

1. W siłach zbrojnych NATO wyróżnia się trzy szczeble działań wojennych
2. W siłach zbrojnych NATO wyróżnia się szczebel strategiczny, operacyjny i taktyczny
3. Nie, szczebel operacyjny obejmuje działania różnych rodzajów wojsk
4. Szczebel taktyczny obejmuje działania związków taktycznych, oddziałów i pododdziałów

Ćwiczenie 9:2

1. trzy szczeble działań wojennych
2. rodzajów sił zbrojnych
3. rodzajów wojsk
4. celów strategicznych
5. możliwości bojowych wojsk

Ćwiczenie 9:3

5. Dywizja jest związkiem taktycznym
6. Działania różnych rodzajów wojsk prowadzone są na szczeblu operacyjnym
7. Batalion zaliczany jest do pododdziałów
8. Rodzajami sił zbrojnych są wojska lądowe, marynarka wojenna i siły powietrzne

Lekcja 10

Ćwiczenie 10:1

1. Taktyka rodzajów wojsk obejmuje teorię i praktykę przygotowania i prowadzenia walki przez jednostki specjalistyczne
2. Taktyka ogólna obejmuje teorię i praktykę przygotowania i prowadzenia walki przez jednostki ogólnowojskowe oraz koordynację działań taktycznych rodzajów wojsk
3. W wojskach lądowych wyróżnia się, między innymi, taktykę wojsk zmechanizowanych i pancernych

Ćwiczenie 10:2

1. Taktyka rodzajów wojsk, pododdziały specjalistyczne
2. Taktyka ogólna, ogólnowojskowe, koordynację
3. wojsk zmechanizowanych i pancernych

Ćwiczenie 10:3

5. Taktyka ogólna zajmuje się przygotowaniem i prowadzeniem walki
6. Taktyka rodzajów wojsk dotyczy jednostek specjalistycznych
7. Taktyka obrony przeciwlotniczej wchodzi w skład taktyki
8. Jednostki specjalistyczne wchodzi w skład rodzajów wojsk

Lekcja 11

Ćwiczenie 11:1

1. Obrona jest działaniem podstawowym, zamierzonym lub wymuszonym rodzajem walki prowadzonej w celu udaremnienia lub odparcia uderzeń wojsk przeciwnika, zadania im maksymalnych strat, utrzymania zajmowanego obszaru (pasa rejonu) oraz stworzenia warunków do działań zaczepnych.
2. Celem działań obronnych jest uniemożliwienie przeciwnikowi opanowania terenu, rozbicie zgrupowań uderzeniowych i załamania jego natarcia oraz przejęcie inicjatywy.
3. W obronie stawia się następujące cele szczególne:
 - utrzymanie określonego terenu;
 - rozbicie przeciwnika, który włamał się w ugrupowanie obronne;
 - zyskanie na czasie;
 - umożliwienie kolejnym siłom ześrodkowania się i wykonania zwrotu zaczepnego;
 - zmuszenie przeciwnika do przyjęcia walki w niedogodnym dla niego terenie.
4. W każdej sytuacji działania obronne powinny być aktywne, trwałe, zdolne odeprzeć natarcie powietrzno-lądowych (powietrzno-morskich) zgrupowań uderzeniowych przeciwnika.

Ćwiczenie 11:2

1. rodzajem walki
2. załamanie jego natarcia, przejęcie inicjatywy
3. trwałe

Ćwiczenie 11:3

Obrona	jest	podstawowym rodzajem walki
Jednym z celów obrony	jest	załamanie natarcia przeciwnika
Utrzymanie określonego terenu	jest	kolejnym celem obrony
W obronie	należy dążyć do	przejęcia inicjatywy
Trzeba	wykorzystywać	właściwości taktyczne terenu

Lekcja 12

Ćwiczenie 12:1

1. Natarcie jest działaniem rozstrzygającym, podstawowym rodzajem walki prowadzonej głównie w formie zwrotów zaczepnych z zamiarem rozbicia wojsk przeciwnika i opanowania zajmowanego przez niego terenu.

2. Celem natarcia jest pokonanie przeciwnika. Cel ten osiąga się przez: rażenie przeciwnika, wykonanie zdecydowanego uderzenia, rozbicie jego wojsk i zajęcie ważnych obiektów i rejonów kluczowych.

3. Celami szczegółowymi w natarciu są:

- uzyskanie informacji;
 - uchwycenie terenu;
 - pozbawienie przeciwnika sił i środków;
 - wprowadzenie w błąd lub odwrócenie uwagi przeciwnika od kierunku głównego uderzenia;
 - związanie przeciwnika walką, aby zapobiec przegrupowaniu lub zmianie pozycji jego wojsk;
 - przejęcie inicjatywy;
 - odparcie zwrotów zaczepnych przeciwnika.
4. Formami manewru są: uderzenie czołowe, pokonanie, oskrzydlenie, obejście, przenikanie, manewr mylący, demonstracja i odejście.
5. Oskrzydlenie to manewr zaczepny, w którym główne siły atakujące obchodzą elementy ugrupowania obronnego przeciwnika.
6. Przenikanie jest formą manewru, w którym wojska wchodzą małymi zgrupowaniami w ugrupowanie obronne przeciwnika.

Ćwiczenie 12:2

1. formie
2. pokonanie przeciwnika
3. uderzenia, rejonów kluczowych
4. przedniej linii obrony
5. manewr zaczepny
6. wymiarze powietrznym

Ćwiczenie 12:3

Natarcie	jest	podstawowym rodzajem walki
Natarcie	prowadzone jest	głównie w formie zwrotów zaczepnych
Celem natarcia	jest	pokonanie przeciwnika
Oskrzydlenie	jest	manewrem zaczepnym
Oskrzydlenie	może być	jedno lub dwustronne
Obejście	to	manewr zaczepny
Celem obejścia	jest	zdobycie obiektów tyłowych przeciwnika

Lekcja 13

Ćwiczenie 13:1

1. Marsz jest to ruch wojsk po drogach do wyznaczonych rejonów lub rubieży.
2. Kolumna marszowa to ugrupowanie wojsk na jednej drodze.
3. Grupy marszowe tworzy się w celu usprawnienia marszu.
4. Pas marszu wyznacza się związkowi taktycznemu i oddziałowi.

Ćwiczenie 13:2

1. ruch
2. kolumnach marszowych
3. grupy marszowe
4. pas marszu
5. postój

Ćwiczenie 13:3

Marsz	jest to	ruch wojsk
Kolumna marszowa	jest to	ugrupowanie wojsk do marszu
Grupa marszowa	wchodzi	w skład kolumny marszowej
Wojskom	wyznacza się	drogi marszu
dywizji	wyznacza się	pas marszu
W marszu	organizuje się	postoje i odpoczynki

Lekcja 14

Ćwiczenie 14:1

1. Rozmieszczanie jest to stacjonowanie wojsk w garnizonach oraz pobyt w rejonach ześrodkowania z zachowaniem gotowości bojowej.
2. Wojska rozmieszcza się w sposób umożliwiający zorganizowanie ochrony i obrony oraz wykonanie manewru. Rejony rozmieszczenia muszą być rozpoznane i przygotowane do zajęcia przez wojska.
3. W celu wybrania (ustalenia) rejonów rozmieszczenia oddziałów (pododdziałów) oraz określenia ich przydatności wysyła się grupy rekonesansowe.

Ćwiczenie 14:2

1. garnizonach, rejonach ześrodkowania
2. ochrony i obrony
3. gotowość
4. grupy rekonesansowe

Ćwiczenie 14:3

Stacjonowanie wojsk w rejonach	nazywamy	rozmieszczeniem
Wojska w rejonach ześrodkowania	zachowują	gotowość bojową
Rejon	należy	rozpoznać
W celu określenia przydatności rejonu	wysyłane są	grupy rekonesansowe

Lekcja 15

Ćwiczenie 15:1

1. Dowodzenie jest procesem, w którym dowódca narzuca swoją wolę podwładnym
2. Funkcje dowodzenia to: planowanie, organizowanie, przewodzenie (praca z ludźmi, motywowanie), kontrolowanie.
3. Do podstawowych zasad dowodzenia należą: jednolitość, jednoosobowość oraz dowodzenie przez określenie celu działania.
4. Dowodzenie wojskami powinno być trwałe, ciągłe, operatywne i skryte.
5. Jednoosobowość to osobiste podejmowanie przez dowódcę (szefa) decyzji i całkowita odpowiedzialność za rezultaty.

Ćwiczenie 15:2

1. proces
2. sztab, organizuje, procedur
3. planowanie, przewodzenie, kontrolowanie
4. celu działania

Ćwiczenie 15:3

6. Dowódca odpowiada za wykonanie zadania
7. Jednolitość jest jedną z zasad dowodzenia

8. Planowanie jest funkcją dowodzenia
9. Dowodzenie jest procesem
10. Dowódca dowodzi ze stanowiska dowodzenia

Lekcja 16

Ćwiczenie 16:1

1. Miejsce pracy
2. Dotychczasowe działanie
3. Szczegółowe położenie pododdziałów
4. Położenie sąsiadów
5. Straty
6. Zamiar działania
7. Prośby

Ćwiczenie 16:2

1. Panie kapitanie, znajdujemy się na stanowisku dowódczo-obszernym dowódcy 3 bz, na pld. skraju LASKI.
2. Batalion, od rana, nacierał w nakazanym kierunku i rozbił część sił przeciwnika broniącego się w rejonie lasu. Częściowo rozbite pododdziały przeciwnika wycofują się w kierunku OLA. Z meldunków rozpoznawczych wynika, że przeciwnik przygotowuje się do obrony rzeki DŁUGA.
3. Na prawym skrzydle batalionu z powodzeniem naciera 7 kz. Przed frontem kompanii wycofuje się przeciwnik w sile jednej kompanii dążąc do zajęcia kolejnej dogodnej linii terenowej. Na lewym skrzydle naciera 3 kompania. W odwodzie posiadamy 9 kz, która jest w gotowości do wzmocnienia natarcia batalionu z obiektu OLA.
4. Na lewo naciera 2 bcz, na prawo prowadzą działania śmigłowce bojowe.
5. W dotychczasowych działaniach posiadamy 10 rannych żołnierzy i 5 uszkodzonych wozów bojowych.
6. Zamierzam wprowadzić do walki 9 kz z zadaniem rozbicia przeciwnika za rzeką DŁUGA.
7. Proszę o zniszczenie mostu na rzece DŁUGA.

Lekcja 17

Ćwiczenie 17:1

1. SYTUACJA

a. Przeciwnik w sile sześciu kompanii broni się na dogodnych rubieżach na południowym i północnym brzegu rzeki.

W I rzucie ma zaangażowane siły czterech kompanii (trzy kompanie zmechanizowane i jedna kompania czołgów). Aktualnie przed frontem naszych wojsk przeciwnik wycofuje 5 i 6 kompanię w celu uchwycenia pozycji w głębi obrony.

Za rzeką do obrony przechodzi 2 i 1 kompania czołgów.

b. Wojska własne.

2 i 3 bz przechodzą do natarcia w kierunku mostów na rzece. Bataliony w I rzucie mają zaangażowane siły ośmiu kompanii. W odwodzie dwie kompanie zmechanizowane.

2. ZADANIE

2 i 3 batalion zmechanizowany we współdziałaniu z sąsiadami, opanować mosty i nie dopuścić do umocnienia się przeciwnika na przeciwległym brzegu rzeki.

Lekcja 18

Ćwiczenie 18:1

1. Rozpoznanie zajmuje się informacjami dotyczącymi terenu, warunków atmosferycznych, działalności i możliwości prowadzenia walki przez aktualnego i potencjalnego przeciwnika.
2. Celem rozpoznania jest walka o ważną informację.
3. W rejonie odpowiedzialności rozpoznawczej dowódca jest zobowiązany do zapewnienia rozpoznania. Natomiast rejon zainteresowania rozpoznawczego przylega do rejonu odpowiedzialności rozpoznawczej i dotyczy celów i obiektów rozpoznania, które będą nam zagrażać w dalszej kolejności.

Ćwiczenie 18:2

1. walka o informację
2. działań bojowych
3. oceny informacji rozpoznawczej
4. rejon odpowiedzialności rozpoznawczej, rejon zainteresowania rozpoznawczego

Ćwiczenie 18:3

1. Rozpoznanie zajmuje się informacjami dotyczącymi terenu, warunków atmosferycznych i przeciwnika
2. Walka o informację jest celem rozpoznania
3. Rozpoznanie jest częścią działań bojowych
4. Każdy dowódca zobowiązany jest do zorganizowania rozpoznania

Lekcja 19

Ćwiczenie 19:1

1. Główną siłą uderzeniową lotnictwa sił lądowych (LSL) stanowią śmigłowce.
2. W tym czasie śmigłowce wykonywały głównie zadania transportowe, łącznikowe i rozpoznawcze.
3. Do bezpośredniego zabezpieczenia działań związków taktycznych i operacyjnych wojsk lądowych.

Ćwiczenie 19:2

1. konfliktów lokalnych
2. siłą uderzeniową
3. środka walki
4. warunkach bojowych

Ćwiczenie 19:3

LSL	zwiększa	siłę ogniową i manewrową
Początkowo, śmigłowce	wykonywały	głównie zadania transportowe i rozpoznawcze
Obecnie, głównym zadaniem śmigłowców	jest	wsparcie ogniowe
Śmigłowce	wykorzystuje się	również do desantowania żołnierzy

Lekcja 20

Ćwiczenie 20:1

1. Proces dostaw zaopatrzenia oraz świadczenia usług specjalistycznych i gospodarczo-bytowych niezbędnych wojskom do szkolenia i walki nazywany jest zabezpieczeniem logistycznym wojsk.
2. Obejmuje ono: zabezpieczenie materiałowe, zabezpieczenie techniczne, zabezpieczenie medyczne, zabezpieczenie transportowe oraz inne przedsięwzięcia.

3. Celem zabezpieczenia logistycznego wojsk jest zaspokojenie ich potrzeb na środki bojowe i materiałowe niezbędne im do szkolenia i walki oraz zachowanie zdolności ludzi i zdatności technicznej uzbrojenia i sprzętu wojskowego do prowadzenia działań bojowych.

4. Zabezpieczenie materiałowe wojsk obejmuje: gromadzenie, przechowywanie, wydawanie i dostarczanie (dowóz) środków bojowych i materiałowych, wykorzystanie zasobów miejscowych i zdobyczy wojennej oraz świadczenie usług gospodarczo-bytowych.

Ćwiczenie 20:2

1. zaopatrzenia
2. środków bojowych i materiałowych, zasobów
3. obsługiwanie techniczne, remont

Ćwiczenie 20:3

1. Logistyka zaspokaja potrzeby wojsk w zakresie środków bojowych i materiałowych.
2. Zabezpieczenie materiałowe zajmuje się dostawami zaopatrzenia.
3. Problematyka techniki wojskowej wchodzi w skład zabezpieczenia technicznego.
4. Zabezpieczenie medyczne jest elementem zabezpieczenia logistycznego.